

ARADÉKI KÖZLÖNY

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF 1885
1897—1932.

1935 Csütörtök, 1935. december 5
272. szám.

Titulescu és a kisebbségek

Azok, akik a ma reggeli lapokat kezükbe vették és az első oldalon levő cikket elolvasták, talán nem is akartak hinni annak, amit a betűk, azt egymást követő sorok közöltek velük.

Az abesszin harctérről érkező jelentések és a gazdasági szankciókról szóló híradások háttérbe szorultak, a belső oldalakra kerültek és az első oldalt a parlamenti tudósítás töltötte be, amely szokatlanul éles viharokról számolt be. A parlamenti tudósítás és az a vihar, amelyről hírt adott, a szó komoly értelmében vett szenzáció volt. Szenzáció, mert hiszen közvetlenül érint: a parlamentben rólunk tárgyaltak és körülöttünk viharoztak fel a szenvedélyek.

Mi is történt tulajdonképpen kedden este a parlamentben?

Bethlen György gróf, az országos Magyar Párt elnöke feltárta az ország törvényhozó háza, a nemzet képviselői előtt az itt élő magyarság sérelmeit, panaszait; felhívta a magyar kisebbség problémáira, gondjaira a legilletékesebb szerv: a törvényhozás figyelmét és ezekre a sérelmekre írt, orvosságot kért.

A választ az elhangzott beszédre Titulescu külügyminiszter adta meg. Valószínűnek tartjuk, hogy amikor a külügyminiszter Bethlen gróf beszéde alatt az ülésterembe lépett, a Magyar Párt képviselői bizalommal tekintettek az elhangzó válasz elé, abban a meggyőződésben, hogy ha az elmondottakkal kapcsolatban Titulescu külügyminiszter is szólásra emelkedik, akkor ez minden bizonnyal a légkör tisztázásához és az elhangzott panaszok megértő mérlegeléséhez vezet. Erre a feltevésre a külügyminiszter eddigi magatartása és eddigi beszédei szolgáltatnak okot.

Eppen ez az eddigi magatartás volt az, amely miatt a tegnapi beszéd nemcsak meglepetésszerűen, de bizonyos mértékig megdöbbenően is hatott. Meglepetésszerűen azért, mert a Magyar Párt elnöke által elmondottak nem voltak olyan természetűek, hogy ilyen választ provokáljanak. Megdöbbenően pedig azért, mert olyan véleményt tükrözött vissza az ország magyarságáról, amelyet az nem érdemelt meg. A külügyminiszter beszédében arra utalt, hogy a magyar kisebbség előjogokat kér és hogy nemzetközi privilégizált akar lenni.

Melyek voltak azok az előjogok, amelyeket Bethlen György gróf beszédében említett? Volt-e ebben a beszédben és volt-e egyáltalán a magyar kisebbség több mint másfélévtizedes tevékenységében olyan momentum, amely előjogokat követelt? Lehet-e bár egyetlen olyan konkrét esetet felemlíteni, amikor a magyarság agresszív magatartást tanúsított volna? Aki az utóbbi esztendő történetére tárgyilagosan visszatekint, nem adhat erre a kérdésre más választ, mint azt, hogy ilyen eset nem volt.

Az itt élő magyarság ugy szavakban, mint tettekben arról igyekezett és igyekszik jelenleg is tanubizonyosságot tenni, hogy mindenkor az ország törvényeinek tiszteletét tar-

Londoni híradás szerint...

Fegyverszünet jött létre Olaszország és Abesszinia között

Általános békehangulat váltotta fel a feszült helyzetet — Állítólag háromheti fegyverszünetben egyeztek meg a háborus felek — Olaszország nagyarányú készülődései a koolajtilalom elleni védekezésre

Londonból jelentik: A londoni tözsdén és a diplomáciai körökben az a határozott hír kapott lábra, hogy Mussolini elfogadna egy háromhetes fegyverszünetet, amelynek ideje alatt tárgyalni lehetne a békéről és az olajmegtorlások alkalmazását el lehetne halasztani. A hír nyilván abból a körülményből származik, hogy Laval francia miniszterelnök Cerutti olasz nagykövet utján szombaton küldött sürgős felhívásra azt a választ kapta Rómából, hogy Olaszország hajlandó diplomáciai úton tárgyalni olyan határozott békejavaslatokról, amely eleget tesz az olasz becületnek és amely jelentékeny területi engedményeket ad Olaszországnak. Azt hiszik, hogy a következő szombati párisi megbeszél-

lések, amelyek Hoare és Laval között fognak lefolyni, kielégítő megoldást hoznak és ezek során javaslatokat dolgoznak majd ki, amelyeket Mussolini elé terjesztenek és amelyek határozottabb lépést tesznek majd a béke irányában. A londoni déli lapok szerint biznak a meg egyezésben és rövidesen megindulnak a béketárgyalások.

A budapesti tözsdén ma délelben szintén az az érdekes hír terjedt el, hogy Olaszország és Abesszinia között a fegyverszünet létrejött. A hírt Bécsből kapta egy nagyobb budapesti pénzügyintézet, de közelebbi részleteket nem közöltek róla az osztrák fővárosból. A fegyverszünetről szóló hír semmitféle hatással nem volt a budapesti tözsdére.

Béketárgyalások az olajtilalom kimondása előtt

A párisi lapok egyébként a helyzet némileg enyhüléséről írnak és azt mondják, hogy Hoare angol külügyminiszter szombaton bizonyos javaslatokat hoz magával Párisba, amelyek alkalmasak lesznek arra, hogy egyetértést keressenek Anglia és Franciaország között az olasz-abesszin vizsály elintézésé kérdésében.

Római politikai körökben is úgy látják, hogy a helyzet némileg enyhült. Abból, hogy Peterson, az angol külügyi hivatal abessziniai

totta szem előtt és loyálisan akar bekapcsolódni az államéletbe. A törvény tiszteletének elvéből fakad, hogy ez a tisztelet egyaránt járjon ki a törvényekben biztosított jogoknak és kötelezettségeknek. Azok a szavak pedig, amelyek kedden este az Országos Magyar Párt elnökének részéről a képviselőházban elhangzottak, egyetlen kérdésben összpontosultak: ültessék át a valóságba a magyar kisebbségnek azokat a jogait, amelyeket az ország megszavazott és szentesített törvényei és az alkotmány paragrafusai a kisebbségeknek biztosítanak. Ezek közé tartozik elsősorban és ebben csúcsosodott ki Bethlen György gróf beszéde: adják meg a magyar kisebbségnek az életlehetőséget és ne igyekezzenek mesterséges eszközökkel — nyelvvizsgákkal, stb. — az itt élő kisebbségek boldogulását meggátolni.

Mindezek természetes jogok és ezeknél a természetes jogoknál nem kér és nem vár többet az itteni magyarság. Törvényben biztosított jogokat kér és nem előjogokat.

Ezeket a jogokat pedig Titulescu külügy-

szakértője Párisban maradt és hogy Hoare angol külügyminiszter szombaton találkozzon fog Laval francia miniszterelnökkel, arra következtetnek, hogy

Anglia és Franciaország hajlandók tárgyalási alapot keresni, mielőtt Genf az olajtilalom kérdésében döntene.

Olaszország mindezekkel szemben nagyarányú intézkedésekkel készül a koolajtilalom

miniszter mindenkor elismerte és ezért hatnak meglepetésszerűen keddi szavai, különösen akkor, amikor a panaszoknak a képviselőházban való feltárásával az Országos Magyar Párt arról tett bizonyosságot, hogy ezeknek a sérelmeknek orvoslását nem Genftől várja, hanem — Bucurestítől. A sérelmekkel nem Genfhez, hanem Bucurestihez fordult.

Amikor pedig a magyarság erről Bethlen György gróf beszédével bizonyosságot tett, akkor hinni szeretné, hogy a felsorolt panaszok ügyében nem az az utolsó szó, amely kedden a külügyminiszter részéről kissé feszült légkörben elhangzott. Hiszen minden bizonnyal maga a külügyminiszter tudja a legjobban, hogy a keddi beszéd lehetett ugyan szónoki siker, a megoldást azonban mégis csak a felsorolt panaszoknak megértő szellemben való orvoslása hozhatja meg. Annál is inkább, mert hiszen a megoldások alapját törvény és egy olyan szempont képezi, amelyben ugy Titulescu külügyminiszter, mint Bethlen György gróf beszédei találkoztak. Ez a szempont pedig — a jog.

„CAROL“ Szálloda
Bucuresti, Str. Lăpșeani No. 12.

Teljesen átalakítva, új vezetés mellett.

Modern kényelem.

6512

Szobák 80.— Leitől kezdve.

„LUVRU“ Szálloda
Bucuresti, Str. Carol No. 4. (Főpósta.)

elemi védekezésre. A védekezést két irányban dolgozták ki a kormányhatóságok. Elsősorban a belső kőolajfogyasztás korlátozása és ezzel kapcsolatban a kőolajtermelés fokozása révén, másrészt oly anyagok termelése útján, amelyből kőolajat lehet elvonni és oly anyagok előállításának fokozása útján, amelyek pótolhatják a petróleumot és annak termékeit. Az országban eddig termelt kőolaj felhasználását igyekeznek minél jobban fokozni, de új kutak felkutatása céljából több helyen teljes erővel megkezdtek a furásokat.

Kísérletek alapján megállapították, hogy a lignitből és bitümenből szintén lehet kőolajat előállítani.

ezért ezek feltárását is erősen megjavítják. Kísérletek folynak a faszénrel hajtott gépkocsikkal és minthogy megállapították, hogy a benzinnel helyettesítésére legalkalmasabb az alkohol, intézkedések történtek az alkoholtermelés fokozása érdekében. Az ország különböző helyein teljes erővel megindultak a kísérletek és kutatások és azt akarják mindezekkel elérni, hogy a szankciók megszigorítása ne érje érzékenyen Olaszországot.

A Reuter-ügynökség levelezője szerint Londonban nyugodtan ítélik meg a helyzetet, ami jórészt a jelenleg kitünő angol-francia viszonyoknak tulajdonítható. A szakértők között felmerült nézeteltéréseket nagyjából sikerült áthidalni. Valószínű, hogy a tárgyalásokat a hét végéig befejezik. A Reuter cáfolja azt a hírt, mintha a szakértők Olaszországnak nyújtandó nagyobb területi engedményről tárgyaltak volna. Ezzel szemben a Népszövetség ötös bizottsága vázlatos javaslatot dolgozott ki, amely

Olaszországnak nagy előnyököt biztosítana és ezenkívül neki juttatná Ogaden tartományt.

Olaszország teljes olajsükségletét fedezi egy amerikai társaság

Az United Press római jelentése szerint, még el sem rendelték az olajszállítási tilalmat, máris megszegték. Olaszország állítólag szerződést kötött a Standard Oil Co. fiók-vállalatával, az America del Petroleumal és ennek alapján a társaság kötelezi magát arra, hogy az olajszállítási tilalom elrendelése esetén, Olaszország teljes olajsükségletét fedezi. A társaság ennek fejében monopoljogot kap 30 évre Olaszország olajsükségletének kielégítésére. A Standard Oil az Olaszországba szállítandó olajat olyan kutakból akarja előállítani, amelyek az Egyesült-Államok területén kívül fekszenek. Ezzel a társaság el akarja kerülni az amerikai kormány politikájával való összetűzést. Hír szerint a társaság az olajat romániai petróleumforrásokból akarja nyerni. Bucuresti-i jelentés különben arról számol be, hogy

a constantai kikötőben 17 olasz tankhajó áll, amelyek petróleumot és benzint raknak be. Az olaszok elfogadták azt a feltételt, hogy az olajtermékek árát erős valutában fizetik ki.

A Times párisi tudósítója szerint Lavalet nem táplál komoly reményt arravonatkozólag, hogy Mussolini az eléje terjesztett békefeltételeket komoly tárgyalások alapjául tekintse. A lap megjegyzi, hogy az angol kormány nem támogat olyan javaslatot, amely újabb előjogokat akar Olaszországnak átengedni. Az angol elgondolás szerint Olaszország megkapná az Abesszínia északi részén lévő Amhara területeket, amelyekért cserébe a tengerhez kivezető területsávot ad Abessziniának.

Az ilyen tervhez Olaszország azonban nem járulna hozzá és ezért Angliában a békeközvetítést teljesen kilátástalannak ítélik.

Libiában különben tovább folynak a brit katonai készülődések. Ugyanakkor Kairóban elterjedt hírek szerint, az angolok a Lemnos szigetén lévő Mudros kikötőt haditengerészeti támponttá alakítják át. Anglia ilyen módon uralni fogja a Dardanellák bejáratát, ami igen fontos a Romániából és Szovjetországból erre irányuló olajszállítvány ellenőrzése szempontjából.

„Az olasz királyi pár felajánlotta jegygyűjti az aranygyűjteményi akció jüvára. A királyné levelében közölte ezt Mussolini miniszterelnökkel és levelében ezt írja:

— Az én jegygyűjteményem különösen rendkívül értékes emlékem, mert emlékeztet arra a napra, amikor az a szerencse ért, hogy olasz lettem.

Giordano Filipp, a Newyork Progresso Itala—Americana szerkesztője, keresetet indított a newyorki szövetségi törvényszéknél és annak bíról döntését kéri, hogy alkotmányellenes és jogilag érvénytelen a washingtoni kormány tagjainak az Olaszországba irányuló olajkivitel megakadályozását célzó minden kijelentése. A kereset első sorban Hull külügyminiszter november 15-iki nyilatkozata el-

Véres csatározások az abesszin harctéren

A keletafrikai harcterekről érkező jelentések arra mutatnak, hogy a december közepére tervezett nagy abesszin ellenoffenzíva előkészületei folyamatban vannak. A négyes tegnapi Dessiében szemlélet tartott az északi harctéren menetelő csapatok felett, azután megtekintette a császári gárda táborát, amely Dessiétől 20 kilométernyire északnyugatra fekszik. Kedden ünnepelték az abesszin hadsereg védőszentjének, Szent Györgynek napját és ez alkalommal az egész országban az abesszin fegyverek győzelméért imádkoztak. Az abesszin hadvezetőség közlése szerint, az abesszin csapatoknak szombaton sikerült a Balana hágó közelében jelentékeny előnyöket elérni. Egy olasz osztag és egy abesszin szabadcsapat között elkeseredett harc keletkezett, amelynek során 50 olasz és 15 abesszin esett el.

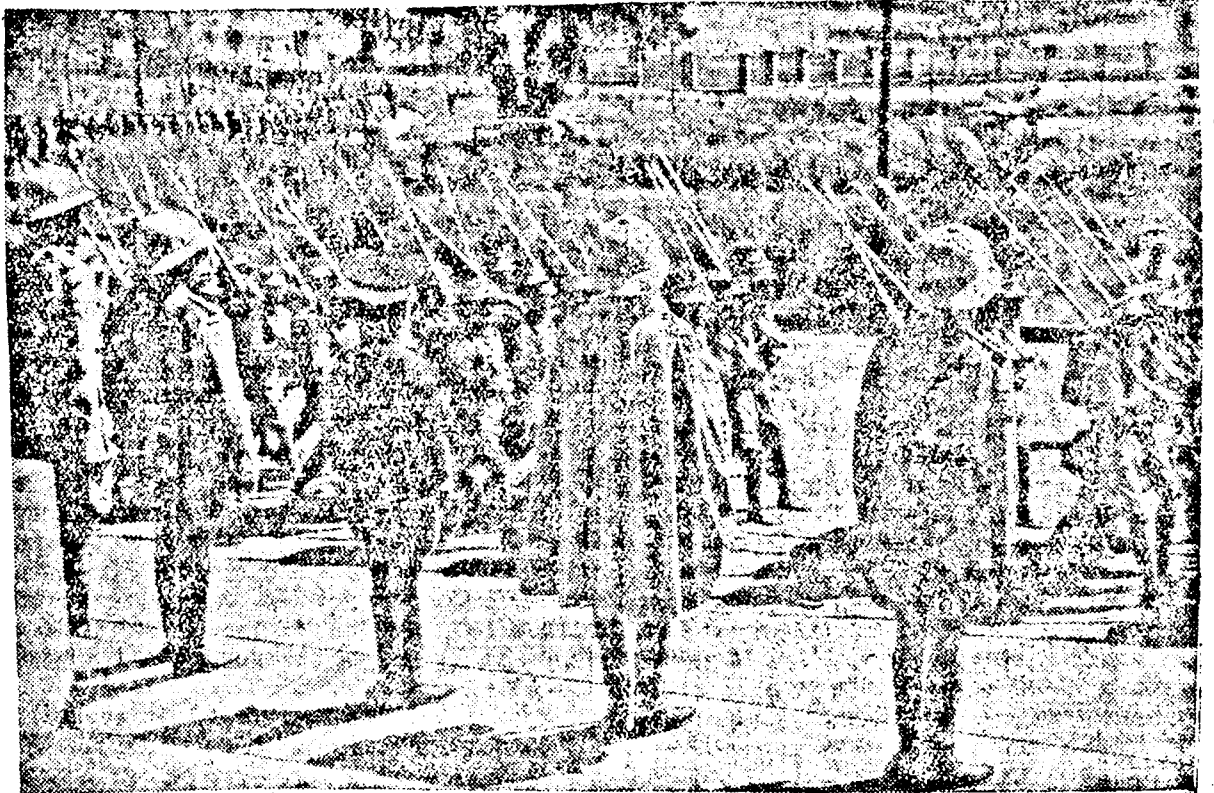
Az ismételt olasz cáfolatok ellenére, az abesszin kormány újra hivatalosan jelenti, hogy az olasz csapatok kiűrtették Gorahait és Gerlogubit. A Dessiében tartózkodó harc-

terti tudósítók jelentik, hogy Dessiétől az északi harctéren vezető úton véget nem érő sorokban menetelnek az abesszin katonák, akiknek nagy része kitünően felfegyverzett sorkatonaság. A tudósítók úgy vélik, hogy az abesszinek kitünő felszerelésük és nagymennyiségű hadianyaguk dacára sem kísérelnek meg általános támadást a már kitünően megerősített makalei vonal ellen. Valószínűnek tartják azonban, hogy

igyekezni fognak nyílt csatába bocsátkozni és tulsúlyukat használják fel a győzelem kivívására.

A felvonult csapatok létszámát a tudósítók csak találgatják, mert azt az abesszin hadvezetőség szigorúan titkolja. Azonban kétségtelen, hogy számuk megközelíti a 200 ezer főt.

Asmarai jelentés szerint, kedden este megkezdődtek a harcok. Makale előtt az előőrsek összeütköztek az ellenséges csapatokkal és néhány helyen erős ütközetek fejlődtek ki. Abesszin részen jelentik, hogy a Ma-

A NÉGUS SEREGSZEMLÉJE MÁSODIK ELUTAZÁSA ELŐTT

Hailé Selassié császár két legidősebb fia, Asfao Wossen trónörökös és Harrar hercege társaságában, frontrautazása előtt, az addis abebai császári palota előtt megtekint egy újonnan kiképzett hadtestet.

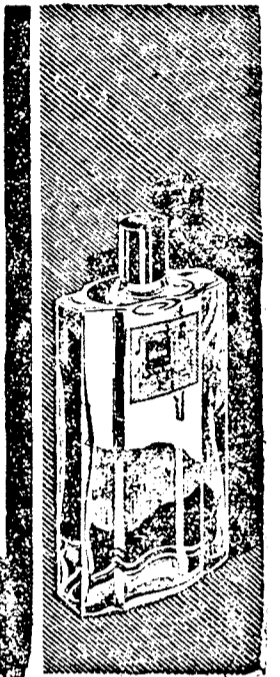
*Egyik tánc követi a másikat -
váltakoznak a táncosnők, de arra
a táncra VELE - emlékszik*

Ezek az igazi nők! Egyetlen tánc velük felejthetetlen emlék marad — egy édes álom, amelynek gondolata a férfi érzeit megbizsergeti! Egy emlék, amely gyakran a kezdete egy románcnak... szerelemnek... boldogságnak. Mi az ilyen siker titka? Szépség? Bizonyos mértékben igen. Izléses öltözködés — ez is fontos. Disztingvátság — bizonyosan. De mindenek felett az a nagyszerű illat, amelyet a test maga körül áraszt és amely foglyul ejti a szaglőérzeket — annak fontosságát intelligens asszonyok már az ókorban is ismerték!

Jazz - a parfümkészítő mester új csodája

Jazz a neve az új Lady gyártotta kölniviznek, amelyet minden nőnek meg kellene próbálnia. A fürdő után, mielőtt táncba öltözne, egy teljes bedörzsölés ezzel a kölnivizzel ellenállhatatlanul táncra hangolja. E kölnivíz révén bizonyos lehet sikere felől.

kale ellen irányuló offenzíva sikeresen halad előre. Az abesszin hadsereg azonban nem csak Makallenak és környékének a visszahódítására törekszik, hanem előnyomulnak a Takaze hegyláncolat felé is, amelyet szintén vissza akarnak foglalni.

A két támaszpont birtokában, az abesszin hadsereg általános offenzívát akar indítani az olaszok ellen,

akiket ki akarnak űzni az eddig elfoglalt területekről. Az olasz főhadiszállás körében kijelentik, hogy erős abesszin csapatrészek közelednek Makalletől délre, az olasz front felé. Az olasz előőrsök már jelentik az etiópiai elővéd közeledését. Főképp Mulugeta hadügyminiszter és Kassa herceg csapatairól van szó.

Az abesszin császár a fronton

A Reuter-ügynökség haditudósítójának asmarai jelentése szerint az északi hadszíntéren Dolo és Marle között az abesszinek megtámadtak egy olasz előős-osztagot.

Hosszabb harc után az olasz katonák megfutamították az abesszineket,

A Reuter tudósítója még azt is közli, hogy a császár Dessiébe utazott, ahol a trónörökös palotájában ütötte fel főhadiszállását. Idejének nagyrésztét a csapatok felett tartott szemlékkel és a harcterről érkező jelentések tanulmányozásával tölti. A császárt minden abesszin lakos így üdvözi: „Juda oroszlanja ordítva jerevkedni”.

Pavlesak cseh-szlovák újságíró beállt az abesszin császár hadseregébe. Az újságíró az egyik prágai lap haditudósítójának küldte ki, de a lap tulajdonosai megfélekeztek arról, hogy az újságíró anyagi ellenszolgáltatásban részesítsék. Pavlesak a legnagyobb nyomorba került és más megoldást nem talált, minthogy önkéntesnek álljon be az abesszinek közé.

Az olasz sajtóügyi minisztérium hivatalos jelentése szerint, tegnap sem Eritreában, sem pedig a szomáliai fronton nem történt jelentősebb esemény.

Magánjelentések szerint a felvonult abesszin csapatok előőrsei Makalletől délnyugatra és a Takaze folyó mellett, felvették a harcot az olaszokkal. Rövid, de heves ütközet után az abesszinek megfutamodtak. Az északi front keleti oldalán több törzsfőnök jelentkezett ismét behódolásra.

A kompenzációs üzletek huszezres aktacsomója

Érdekes viták a Kamarában és a Szenátusban

Bucurestiből jelentik: A Kamara ma délután fél négy órakor kezdte meg ülését. A miniszteri padokban *Cosinescu, Negura, Badulescu, Juca* és *Lepadatu* miniszterek foglaltak helyet.

Leon Scridon a nasaudmegyei erdők helyzetét ismertette, amire **Negura** alminiszter adta meg a választ. **Cosinescu** válaszolt **Madgearu** interpellációjára, amelyben a volt pénzügyminiszter a kompenzációkra vonatkozó aktákat kérte. **Cosinescu** szerint ezeknek az aktáknak az elkészítésére a hivatalnokoknak két hónapig kellene dolgozniuk és huszezer dossziét foglalnának el. **Madgearu** válaszában azt mondta, hogy ő nem huszezer dossziét kér, hanem csak egy táblázatot, amelyen kimutatás van minden kompenzációs üzletről. Ha ezek az üzletek olyan számosak voltak, ez nem az én hibám — mondotta **Madgearu**.

Madgearu felszólalása után **Giurescu** georgista képviselő interpellálta meg a kormányt a basarabiai zsidó telepítés ügyében kiadott és visszavont engedély ügyében. Kérdi, milyen lépéseket tettek a basarabiai földvásárlások beszüntetésére. Megfigyelése szerint ugyanez a helyzet a Cadrilaterben. Az

interpellációhoz **Cuza** és **Enescu** is csatlakoztak. **Modreanu** nemzeti-kereszténypárti képviselő **Cernat** oradeai adófelügyelő ügyét tette szóvá, aki havi 4000 lei fizetése ellenére **Debreceben szállodát és egy palotát építtetett**. A felszólalás után a képviselők a külügyminiszteriumba mentek, ahol **Titulescu** külügyminiszter teán látta őket vendégül.

A szenátus ülésén **Purcareanu** elnökölt, aki azt javasolta, hogy éjszakai üléseket is tartsanak. **Ramniceanu** liberális **Manoilescu**nak a szövetségzeti törvénnyel kapcsolatos felszólalására és **Jecleanu** képviselő közbeszólására reflektálva, tiltakozik az ilyen természetű vita ellen, minthogy nincs olyan párt, amelynek programjában ne szerepelne a román nemzeti elem érdekeinek győzelemre segítése. Kijelenti, hogy a liberális párt nem fogad el leckét a nacionalizmusból senkitől, minthogy multja és alkotásai mindig eléggé románok és nemzetiek voltak. **Ramniceanu** ezután a pénzügyi és gazdasági helyzetet vizsgálta meg és rámutatott arra, hogy a kormány meg bírja oldani a rábizott problémákat. Ezután **E. Diaconescu** tanár emelkedett szólásra, aki jobbjára iskolaiügyi problémákkal foglalkozott.

Államcsinyt készítenek elő Párisban a jobboldali pártok

— Laval helyzete rendkívül súlyos lesz —

Páris. (Rador.) A most folyó parlamenti viták során **Laval** helyzetét főleg az a körülmény szilárdítja meg, hogy nincs senki, aki őt a jelenlegi viszonyok között megfelelően helyettesítené. Az „Echo de Paris” szerint a parlamenti harc során **Laval** helyzete rendkívül

nehéz lesz, mert egyelőre a felszólalások még igen békülékeny mederben folynak. **Leon Blum** szociálista vezér beigazolta, hogy a ligák fegyveres alakulatai állandó katonai gyakorlatokat tartanak és a jelenlegi köztársasági forma ellen államcsinyt készítenek elő.

ASPIRIN

Karácsonyi ajándékok

rendkívül nagy választékban: Babák, babakocsik, hintalovak, biciklik, autók és más játékaruk. Gramofonok, lemezek, gyermek-kocsik, gyermekszékek, női ridikülők és más bórárak legolcsóbban

Hegedüs Gyula cégnél, Aradon

AZ IPARTÖRVÉNYTERVEZET

— ahogyan azt a munkaügyi alminiszter látja

„Nem vezetett sovinizmus az új ipartörvény tervezetének kidolgozásában, — mondja Roman Valer munkaügyi alminiszter. — Erdekes interjú Targul-Muresen, amelyben az államtitkár védelmébe veszi az új ipartörvénytervezetet

Targul-Mures. (Az Aradi Közlöny tudósítójától) Az ipari törvénytervezet méltó felháborodását váltotta ki az összes gazdasági szervezeteknek, amelyek tiltakozásuknak számtalan memorandumban adtak kifejezést és sérelmeiket sorra közölni fogják Roman Valer államtitkárral, mielőtt az végleg elkészítene a törvénytervezetét. Mielőtt azonban erre sor kerülne, felhasználjuk az alkalmat és mi szállunk vitába Targul-Muresi tartózkodása alkalmával Roman Valer államtitkárral új törvénytervezete fölött.

Roman Valer készséggel állott rendelkezésünkre a törvénytervezet egyes pontjainak megvitatásában, azokat meg is indokolta a kormány és az állam magasabb szempontjából kiindulva, amelyek nem lehetnek sok mindenre tekintettel, mi pedig itt adjuk a következőkben Roman Valer válaszait feltett kérdéseinkre:

A munkakamara hatásköre

A kisiparosság legnagyobb sérelme az új törvénytervezettel kapcsolatban — mondjuk a miniszternek — hogy a tervezet szerint a kisiparosság, amely igazolhatólag 515-évre vizsgálhatóan mindig önálló, autonóm intézménnyel bírt, most az új ipartörvény következtében minden vagyonát és minden jogát elveszti és a Munkakamara gyámsága alá kerül, holott annak idején, a D. R. Ioanitu-rezsim alatt a kormány megígérte, hogy csak ideiglenes jelleggel viszi be az iparosokat a munkakamara alá.

— Bármennyire is fájni fog az egyes közsületeknek, kénytelenek leszünk — mondja a miniszter — az ipartörvénytervezet megszüntetni, mivel ezek az önkormányzatok és Basarabában nem léteznek és mivel a törvénytervezet az egységesítés szellemében készült el. A munka szakszerű és rendszeres megszervezésében a Munkakamara játsza a főszerepet, természetes tehát, hogy ekörül az intézmény körül kell mindent csoportosítani. A törvényhozás 1918-tól kezdve elhanyagolta ezt a feladatát, nem tartotta be a törvénytervezetek benyújtásában a természetes sorrendet és így most csak fordított sorrendben végezhetjük el a kereskedelem és ipar megszervezését és ha a törvény életbelép, kiépíthetjük körülötte az összes többi szakmai törvényeket.

A nyelvvizsgák ügye

— A következő pont, miniszter ur — mondjuk — a nyelvvizsgák ügye.

— A nyelvvizsgák ügye sem olyan fekete, mint amilyenre az urak festik — mondja a mi-

niszter. — Minden vizsga két részből áll, írásbeliből és gyakorlati próbából. Az írásbeli román nyelven történik, de csak az illető szakma szakismereteiből, míg a szóbeli, illetőleg a gyakorlati próba bármilyen nyelven megmagyarázható a bizottság előtt. Szigorúan alkalmazkodtam a romániai iskolai törvényekhez, amikor kimondtam a tervezetben, hogy a rossz írásbeli miatt a jelölt nem bukatható el. Az írásbeli eredményét a gyakorlati próba eredményével fogjuk összeadni és a két vizsga közepárányosa lesz a döntő. Ezzel is csak a kézművesség szellemi nívóját és presztizsét akarom emelni és a fogyasztók előnyére vagyok tekintettel.

— A demokrácia jegyében született törvénytervezet — folytatja a miniszter — egyúttal módot ad arra az állam összes felkészült vagy más égisz alatt működő jogi személyiségeinek, hogy magántanfolyamokat rendezzenek, amelyeken az érvényben levő iskolai törvények szerint csak a román nemzeti tantárgyakat kell majd románul tanítani és elfogadom természetesen a tanfolyamok levezgázott növendékeit, különben a tanfolyam vizsgán meg is bukhat a tanonc, mert úgy is segéd lesz a megfelelő évek elvégzése után. A főszűrt a tanoncok lejárásával letett vizsgákra fektetem, amelyek egyúttal döntő fontosságúak lesznek a mesterre is. Nem akarom, hogy egynéhány mester továbbra is úgynevezett inasdjákat neveljen, akikkel ne foglalkozzon és három éven keresztül csak a saját céljaira használja fel. Azokat a mestereket, akik nem képezik ki megfelelően három év alatt tanoncukat, eltávolítjuk a további tanonctartástól, annál is inkább, mert a mesterek néhány hónap múlva értesíteni kell a szülőt, illetve a gyámat, ha a tanoncot nem tartja arra a pályára megfelelőnek.

— A tanoncvizsga természetesen románul fog lefolyni, nem kívánok azokban magasabb nyelvismerteket, csak minimális nyelvtudást kérek, tekintettel arra, hogy a tanoncnak a hét elemi év alatt is kell tanulnia a nyelvet és különben is az ő érdeke, ha a katonasághoz már nyelvtudással megy. A vizsgabizottságokat a legképzettebb iparosokból fogom mindennél összeállítani és a bizottságokban a demokrácia jegyében a kisebbségi iparosság is képviselve lesz.

— Még egy kérdést — vetjük közbe. — A törvény 69-ik szakasza szerint az iparos köteles felvenni azt a tanoncot, akit a hatóság hozzáutal, ellenkező esetben megbüntetik.

— Ezt a rendelkezést azért hoztam — mondja a miniszter — mert el akarom dönteni

Lakjon Budapest szívében!

Merano szálloda

IV. Bécsi-utca 2.

Telefon: 81-4-94 és 81-3-96.

Kitűnően felszerelt olcsó szobák, elsőrendű konyha.

Uj társas helyiségek!

Központi fűtés. Hideg-meleg folyóvíz

Liftszállítás le és fel. Panziórendszer

Az ARADI KÖZLÖNY előfizetői a kiadóhivatal utalványára ellenében 15-20% engedményt élveznek.

vége azt a nagy pert, amely naponként folyik a román tanoncjelöltek és a kisebbségi munkaadók között. Nem tagadjuk, hogy a kisebbségi iparosok igen jól vannak felkészülve és ezért nem tűrhetjük, hogy azok az állam költségén és intézetekben nevelt tanoncokat, akikre egy banit sem kell költeniük, visszautasítsák. Tudni kell, hogy ezek az állam gyermekei, mind négy középiskolát végeznek és pszichotechnikailag alkalmas elemek, nincsen indok tehát a kisebbségi visszautasításra, annál inkább, mert ezeket nem számítjuk bele az iparos meghatározott tanonckvótájába.

„A tervezet életem legnagyobb és legszebb munkájának tartom”

Az interjú befejeződött és még csak azt kérdezzük meg a minisztertől, hogy igaz-e, hogy a sorozatos támadások következtében visszavonja törvénytervezetét.

— Nem is jut eszembe, hogy ezt tegyem — mondja Roman Valer — mert azt a tervezet életem legnagyobb és legszebb munkájának tartom, amelyet — megnyugtatom az aggodókat és kétkedőket — Costinescu miniszter ur is értékel. Szembeszállok a kritikákkal, amelyeknek hatása alatt esetleg módosítani is fogom a javaslatot, de olyan kritikára, amely csak általánosságokra szorítkozik, nem reflektálok. A törvény az 1887-es ardeali ipartörvény szelleméhez és az alkotmány betűjéhez ragaszkodva készült és így nem nevezhető „kísérletnek”. Várom tehát az ardeali testületék hozzászólásait december 10-ig, amíg a beadást terminust meghosszabbítottam.

Benczel Béla.

Súlyosan elítélték egy lezuhant repülőgép halálraégett utasainak kifizetőit

Hatszáz ezer leies kártérítést ítéltek meg a „Cidna” repülőgéptársaságnak

Bucurestiből jelentik: 1933. szeptemberében egy Belgrád-Bucuresti között közlekedő „Cidna” repülőgép a doljmegeyi Botosesti község közelében lezuhant. A gép viharba került és belecsapott a villám. A repülőgép meggyulladt, majd lezuhant és összes utasai halálraégték. A közeli község lakosai összegyűltek a nagy eseményre, a szerencsétlenséget azonban arra használták fel, hogy az el nem égett tárgyakat ellopják, míg az ékszereket leszedték a holttestekről. A rablókat maga a község bírása, Sonei Constantiu vezette. Másnap megindult a vizsgálat és ennek során megállapították a történeteket és vád alá helyeztek egész sereg botosesti földművest, valamint a községi bírót is. Ügyüket tegnap tárgyalta a bíróság, amely a tetteseket egyenként másfél évi börtönre ítélte, azonkívül kötelezte őket, hogy a „Cidna” repülőgéptársaságnak 667 ezer leies kártérítést fizeszenek.

Az összes világmárkák egy kézben!

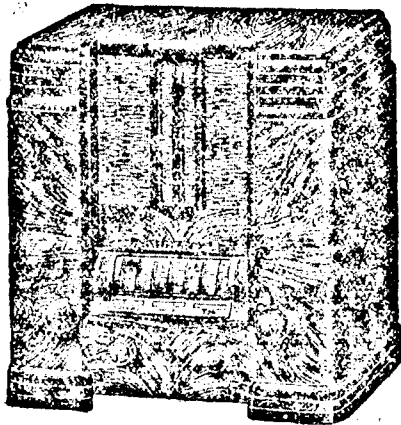
1936. SZENZÁCIÓI!

Minerva, Emmig, Ingelen, Orion és Standard rádiók nagy választékban kedvező részletfizetésre kaphatók!

Állandó rádióklállítás!

Hammer Zsigmond és Fia

Arad, Bul. Reg. Ferdinand 27. szám. 6047

Letartóztatták az aradi hitellel-hamisítás mindkét tettesét

**Az aradi rendőrség bravuros nyomozása — Egy aradi üzlet
alapításának kulisszatitkai — Egy budapesti fiatalember
feltűnése és bukása Aradon**

Abban a nagy feltűnést keltett hamisítási és csalási ügyben, amelynek középpontjában egy nemzetközi vonatkozásban is ismert, tekintélyes vállalat terhére hamisított 660 ezer leies hitellel áll, az utolsó két nap leforgása alatt döntő fordulat állott be.

A közel háromnegyed milliós hamis hitellel értelmi szerzője az aradi rendőrség lakója és *rendőrkekre került a büntárs is, aki a hatalmas összeget a hitellel alapján a vállallattal üzleti összeköttetésben álló pénzügyi eljárást elvett.*

A költséges zsúri

Mintegy félszáz évvel ezelőtt megjelent Aradon, mint egyik tekintélyes budapesti vállalat aradi fiókjának cégvezetője, egy alig 23—24 éves fiatalember: Fischer György. Megjelenése, viselkedése, allűrjei arra engedtek következtetni, hogy Fischer tekintélyes, jómódú család gyermeke. A jómögjelenésű ifjú egykettőre széles baráti körre tett szert, a legjobb társaságokba jut be, szorgalmasan látogatja a klubokat és éjjeli lokálokat és — szórja a pénzt. Mindez természetesen csak növeli a vagyonosságáról elterjedt híreket. Minden a legjobb mederben menne és Fischer talán egy-egy nagy partit — val átmenti rövidlevegzetű jelenét az életre szóló jövő számára, amikor közbejön valami. A cég felfedez egyetmást, az üzletvezetés nem kielégítő és Fischernek felmondanak.

Fischer nem olyan fiú, aki könnyen kétségbeesik. Emellett a merész elhatározások embere. Alig néhány hétre rá, hogy elbocsátották a cégtől, saját üzletet nyit. Az üzlet, amelynek investíciójához a volt cég tagjai bizonyára tekintélyes végkielégítést használtak fel, a hangzatos Terra néven jön működésbe. A barátok lelkesedése és imádása most még nagyobb lesz. Fischer az önálló üzletember szerepében tetszeleg. Bonitásáról pedig a legkáprázatosabb hírek keringenek, amelyek között nem utolsó szerepet játszik *egy félmilliós bankfolyószámla*. Az igazat voltaképpen csak Fischer tudja. A cégnek ugyanis jobbára csak a külső máza van meg. A pultokon ott van pár zsákocská próbamag, ehhez azonban nagyobb tökére még nem volt szükség. A fényvüzt életmód mögött rejlő pénzühiány csak az árubeszerzés problémájánál jelentkezik.

Jön a mentőangyal

Fischer folytatja tovább nagylábon forgó életét. Amikor azonban csak kevesen látják, homlokát ráncok redőzik be. Először életében: gondjai vannak. Ezt el is panaszoja kevésszámú bizalmas barátjának. A barátok között szerepel egy P. I. nevű fiatalember, akiben van bizonyos „vállalkozó szellem”. Erre utal nemrégiben egyik aradi mozi pénzügyi kezelésével kapcsolatos kisebb ügye és merész kijelentései is. P. I. a gyors és jól kigondolt elhatározások embere.

— Kisérelj meg régi cégvezetői tapasztalataid értékesítését, — ajánlotta röviden a bána-

atos cégfőnöknek, aki erre feligyeelt. Talán már maga is gondolt ilyesmire. Gondolkozik egy darabig és eközben sok minden eszébe jut. Így többek között az a kétségkívül jelentős tény is, hogy volt vállalatának egyik áruhitelmezője, egy K. I. nevű timisoarai kereskedő, a rendszeres időközönként szállított több vagon áru ellenértékét, ami általában 600 ezer lei körül forgott, minden esetben egy cluji pénzügyi eljárást szokta a cég által kiállított hitellel alapján felvenni. És Fischer jól emlékezett még a hitellel tartalmára. Nagyon is jól emlékezett...

A tervet a legrészletesebben és lehető legalaposabban kidolgozták. Kockázat ugyszólván alig volt. A legelső teendő az volt, hogy P. I. leutazott Bucurestibe és ott egyik gyanútan nyomdávállalatnál elkészíttette a megkérőítendő cég levélpapírját. Azután egy bélyegzőt készíttettek. A bank igazoló felszólítására is gondoltak. P. I. katonai igazolványában a vezetéknevet eltüntették és P. helyett K-t irtak be, vagyis a timisoarai hitelmező kereskedő nevét. Azután már gyorsan ment a dolog. P. I. megjelent Clujon a bank pénztáránál, ahol felmutatta a hamis hitellevelet és a hamis igazolványt. A bank szó nélkül kifizette a 660 ezer leit.

P. I. ekkor visszajött Aradra. Itt jelentkezett Fischernél és átadta neki a pénzt. Fischer 45 ezer leit adott szolgálatai fejében P. I.-nek, aki ezután gyorsan Budapestre utazott, nehogy személye feltűnjék az esetleg meginduló nyomozás során. Ami ezután történt, azt jobbára ismerik a lapolvasók. A botrány megin-

„Alacsony termet, világosbarna haj”

A cluji bank pénztárosát az aradi rendőrség tisztviselői ismételtén kihallgatták és ő egyre pontosabb személyleírást adott a 660 ezer leit felvevő fiatalemberéről.

„Feltűnően alacsony termetű, világosbarna hajú fiatalember volt, — mondotta, — a kezében aktatáska.

A rendőrség hosszasan kutatót a fiatalember után, de nem jutott eredményre, ami nem is csoda, hiszen P. I. már régóta fenn volt Pesten és nem gyanakodott rá senki. Egy darabig nem gyanakodott rá... Azért továbbra is ez maradt a rendőrségi nyomozás sarkpontja.

Világosbarna haj, alacsony termet... Végül valakinek eszébe jutott a rendőrségen: — Emlékszem, ez a Fischer egy időben feltűnő sokat volt együtt egy alacsony, világosbarna hajú fiatalemberrel.

A nyomozás egyre tüzetesebb lett. Hamar kiderült, hogy kiről is van voltaképpen szó. Azt is megállapították, hogy P. I. Pesten tartózkodik. Hogy abban az időben még Aradon volt, egy ízben Bucurestibe, egyszer pedig Clujra utazot. A többi már könnyen ment.

Két letartóztatás és ami utólag kiderül

Fischer nem gyanított semmit. Számára az ügy el volt metve. A valóságot csak az a néhány vagon áru jelentette, ami friss vérkeringést vitt az üzletbe. Annymira nem gyanított semmit, hogy tegnapelőtt este még egy klubban volt barátai társaságában. Eppen egy levelet adtak át neki, amely az édesanyjától jött Budapestről, amikor megjelentek a detektívek. Tudta, hogy miről van szó, de nyugodt maradt. Szívélyesen, mosolyogva elbucszott a barátaitól és ment a rendőrségre. Közben Budapesten egy másik letartóztatás történt. A rendőrség őrizetbe vette P. I.-t. Tagadni már nem volt érdemes. Fischer már nem olvasta el az édesanyja levelét, tudta jól, hogy erre a levélre nagyon fájdalmas válasz következik.

A bravuros rendőrségi nyomozás, amely első sorban Jancu Traian rendőrigazgató érdeme, a végéhez közeledik.

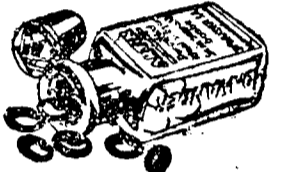
**BŐ LAKOMÁK
névnapi
EBÉDEK**

után

AMIKOR a sok jó falat, amelynek oly nehéz ellenállani, alaposan megterhelte a gyomrát, szedjen ARTIN dragéet. Az ARTIN, ez az ideális hashajtó, elősegíti az anyagcserét, meggyorsítja az emésztést és hozzájárul, a gyomrot feleslegesen megterhelő, ballaszt mielőbbi eltávolításához.

ARTIN a legjobb ellenszere az akut GYOMORRONTÁSNAK.

ARAK:
20.- 38.- 88.- lei

ARTIN

A Dr. W A N D E R üzemek készítménye.

dult, természetesen a gyanu azonnal Fischer felé terelődött, aki azonban méltatlankodva háritotta el azt magától. Bizonyítani semmit sem lehetett, úgy látszott, a vizsgálat holtpontra jut, amikor...

„Alacsony termet, világosbarna haj”

Azóta sok minden kiderült. Így elsősorban az, hogy Fischer szülei földhözragadt, szegény emberek. Neki magának sem volt pénze. A kárjórészt megtérül, mert Fischer közel félmilliót áruba fektetett, amik vasuti állomásokon hevernek. Az áruk értéke közben felment és a vállalat ugyszólván semmit sem veszít. Ami azonban Fischer személyét körülvette, a gazdaság és jólét misztikus felhője, az mind szertefoszlott. Nem maradt belőle meg sem az előkelő családi háttér, sem a bankfolyószámla, csak egy rendőrségi vallomás, amely véget vett egy fantasztikumokból felépített karriernek.

CORSO 5, 7 $\frac{1}{4}$ és 9 $\frac{1}{4}$ órákor
Telefon 5-65.

A legszebb álom
(Winternachtstraum)

Pompás énekes vigáték Bolváry Géza rendezésében
Magda Schneider, Wolf Albach Retty,
Theo Lingon, Richard Romanowsky,
Hans Moser.

SELECT 5, 7 $\frac{1}{4}$ és 9 $\frac{1}{4}$ órákor
Premier

Az idegen lovas

Kitűző Wild-West-film.

Főszereplője: **GEORGE O'BRIEN.**

URANIA Ma szünet!

Holnap, pénteken premier:

A boldogság
(Le bonheur)

HENRY BEN TEN arabia nyomán.
Főszerkesztő: GY. Y. és HAR. ES. J. Y.

Mikulásra

mindennemű **cukorka, kandirozott gyümölcsök, szaloncukorkák, narancs és mandarin, pezsgő, borek,** valamint saját termésű **pauisli fajborok** garantált minőségben már **12.-** literenként, továbbá disznóöléshez szükséges **fűszerárak** legelőnyösebben: 6071

PAUTU-nál az „Arany pávához” szerkeszthetik be. Telefon 105.

Csokoládé Mikulás, cipő, csizma

és egyéb tölthető alakok, valamint finom szalon és csokoládé bonbon, teasütemények, saját készítésűek, a legjobb és legszebb kivitelben olcsón kapható:

WILD FERENC

okraszdában

Blv. Reg. Ferd. Bing-ház. Telefon 160.

HIREK

A számoló leányok...

A leány szereti a fiút, a fiu szereti a leányt. Mindketten állásban vannak, mindketten keresnek. De azzal is tisztában vannak, hogy csak magukra számíthatnak, mert mindkét részről a szülők szerény hivatalnokemberek, akik örülnek, ha a maguk szükségleteit tudják fedezni, a maguk háztartását tudják szorgalmas munkával fenntartani. És elérkezik a leánykerés ünnepélyes napja. A fiu nem öltözött ünneplőbe és elmaradtak a megkerés régi formáságai is, hivatal után összeültek ketten és a fiatallembert egyszerűen kijelentette:

— Mikor tartunk esküvőt?

Ennyi volt az egész. A leány sem mondotta pirulva: — Beszéljen a mamával. — Szegény mamának van elég gondja enélkül is. — hanem a kérő szemébe nézett és csak ennyit válaszolt:

— Mindjárt meglátjuk...

És papírt, ceruzát vett elő.

Megkezdődött a számolás. Te ennyit keresel, én ennyit... most nézzük... házbér, kapupénz, szemétpénz, villany, koszt... naponta negyedikül hus, fél liter tej, zsir, só, paprika, kávé, tea, liszt... valami ruhára is kell... Egy órán keresztül csipdelt a szobában, némán ültek a darabka papír előtt és számoltak. Az élet kettős könyvvitelét vezették...

Végre ez is kész lett. Megvolt a végeredmény. Közben kisebb vita, elég lesz huszdeka hus, zsir is kevesebb kell, ma már kapni olcsó zoknikat... Eredmény: háromszáz lei deficit havonként. A két fizetésből nem telik még ki — egy háztartásra. És csendesen szólt a leány.

— Várjunk még egy évet, te is kapsz fizetésemelést, én is talán... aztán újra összeülünk és számolunk... hátha akkor jobban sikerül...

A fiu nem tiltakozott, megsimogatta a leány haját és rezignáltan mondotta:

— Jó, várjunk... nem tehetünk mást...

Ezt a jelenetet azok számára örökitem meg, akiknek kedvelt témájuk a mai leány, akik ezer és ezer kivétel nélkül találják a mostani leányok önállóságát és életmódját. Ne irigyeljük ezt az önállóságot a leányoktól, mert súlyos árat fizetnek érte. Az illúziót, a gondtalanságot, a kedves, jóleső felelőtlenséget, a romantikát adták érte... mennyivel könnyebb, jobb volna most azt mondani az ünnepélyes kérőnek: — Beszéljen a mamával. — És vakon, illúziókkal telve beaugrani az ismeretlen jövőbe...

A mai leány ezt nem teheti. Nem hátrithatja át a gondot a mamára. Papírt, ceruzát kell elővennie, számolnia kell... romantika helyett kettőskönyvtellel kell kezdenie mézsheteit... só, paprika és a többi... És ha nem stimmel a végösszeg, haladékat kell kérni a szerelemtől, amíg helyreáll az egyensúly a tartozik és követel között... Ne irigyeljük a mai leányokat...

(—rosi)

— ESŐ ÉS HAVAS ESŐ. Nyugati szél, újabb eső és havas eső, a hegyekben pedig havazás. A hőmérséklet nem változik lényegesen.

— ZÜRICH I ZÄRLÄT: Páris 20.36 és fél, London 15.24 és háromnegyed, Newyork 309.12, Milánó —, Berlin 124.30, Bécs —, Prága 12.78, Varsó 58.20, Belgrád 702, Budapest —, Bucuresti 250.

— Nagyarányu fegyverrendelések. Bucurestiből jelentik: Az iparügyi minisztériumban ismét ülést tartott a gazdasági bizottság, amelyen a hadsereg felszerelésével foglalkozva, megállapították azt az anyagmennyiséget, amelyre a belföldi nehéziparnak szüksége van, hogy a hadsereg rendelkezéseit teljesíthesse. A bizottság elhatározta, hogy csak azokat a fegyvereket rendelik meg külföldről, amelyeket belföldön előállítani nem tudnak. Így Csehszlovákiában 800 millió csehekrona értékben a Skoda-gyárnál, Franciaországban pedig 500 millió frank értékben a Schneider-gyárnál tesznek rendelést és átvételi bizottságot küldenek ki az illető gyárakba.

Pijamák, fehérneműk

tökéletes kivitelben, szenzációs olcsón
készen és márték után 6652

Bakácsnál

Str. Bratianu 11. a fő-
posta kapujával szemben

— December 15-ig meghosszabbították a belföldi kölcson aláírási határidejét. Bucurestiből jelentik: A második belföldi kölcson aláírási határidejét december 15-ig meghosszabbították. Azt remélik, hogy a kölcson útján likvidálandó követelések összege elérje a 9 milliárd leit.

— A régi és új naptár harca. Bucurestiből jelentik: A moldovai, bucovinai és basarabiai parasztság között a régi kalendárium miatt további nyugtalanság észlelhető. Ezért a közoktatásügyi minisztérium elrendelte, hogy a stílisa vidékeken a tanítók felvilágosító munkát kezdjenek a nyugalm helyreállítása érdekében.

1a. TÚZIFA u. m. 2 éves oser-, búkk- és gyertyán legolcsóbb bevásárlási helye 6638
AUFRIEHT faterlep, Calea Vict. 1-8. Telef.: 69.
„Consum“ tagok kiszolgálása készpénz árban.

— Lőháton Európa körül. Ma reggel hagyta el Aradot Hans Schwartz, svájci főhadnagy, aki négy ló és egy kocsis kíséretében lőháton utazta körül Európát. A svájci katonatiszt október 8-án indult el Bernből körutjára és azóta 2000 kilométer utat tett meg. Arad határában Schwartz főhadnagyt az I. Rosiori ezred tisztikara üdvözölte. Délben közébéd volt a tisztli kaszinóban, amelyen Plesorianu alezredes, az ezred parancsnoka és Teodoru őrnagy, helyettes ezredparancsnok méltatták a kiváló lovas teljesítményét és sok szerencsét kívántak neki további utjához, majd pedig II. Carol királyt és a svájci szövetségi állam elnökét éltették. Arad érdekes vendége Timisoara felé folytatta utját. Bucurestin keresztül Bulgária felé hagyja el az országot és utiterve Jugoszlávián és Olaszországon keresztül vezet vissza Bernbe.

Vásároljon „PEBOIL“ márkájú idejében „PEBOIL“ fagymentes teli autolaját a romániai petroléumipar büszkesége. Kérjen „PEBOIL“ gratis próbát.
Str. Gheorghe Lazar 1-3 P. Avram Ianou sarok. 6682

OLEX

— A cuzisták súlyosan megsebesítettek egy községi bírót. Bucurestiből jelentik: Scorteni, baucamegyei község bíróját, Constantin Stamatet a cuzisták megtámadták és fején súlyosan megsebesítették. A támadók közül Gh. Pozmosanul, a nemzeti keresztény párt tagját letartóztatták.

— ANGOL—NÉMET VÁLOGATOTT 3:0 (1:0). Londonból jelentik: Százazer néző előtt ma tartották meg az angol—német válogatott footballmérkőzést, amelyet az angolok nyertek meg 3:0 (1:0) arányban.

A karácsonyi olcsó vásár megkezdődött!

OCSKAY divataruházában

Str. Motianu 7. 6740

Az állandó áremelkedés dacára fenti szolid cégnél legolcsóbban vásárolhat, pl.:

Tenissz fiannellek ...

24.— leittől,

Cloth es divatmintás vattapaplan .. 250.—

Gyapju cibe in szövet ... 85.—

Férfi-, női- és gyermek zsebkendők .. 15.— leittől stb.

Tegyen próbavásárlást!

— Öngyilkos budapesti vállalatvezető. Kiszpestről jelentik: Angyán Dezső, a „Tröszt“ kispesti telephénekné főnöke gödöllői villájában ma este mellbélőtte magát. Az életunt ember nyomban meghalt.

— Mikulás-vásár Strassernél.

6074

A tiz legboldogabb házasság

Elsa Maxwell, az amerikai divat egyik főirányítója, aki fényes mulatságokat szokott rendezni anatókozó milliomosok számára. Összeállította a világ tiz legboldogabb házasságának listáját. A tiz legboldogabb házasság Elsa Maxwell véleménye szerint a következő:

A hajderabadi maharadzsaé, akinek sok felesége van és mindegyiket boldoggá tudja tenni. William K. Vanderbilt házassága, mert a férjet és feleséget mindig csak együtt lehet látni a nyilvánosság előtt.

Lindbergh ezredeséé házassága, mert szeretik egymást és mind a ketten repülnek.

Alfred Lunt és Lynn Fontanne, az ismert amerikai színész és színésznő házassága, mert féltékenység nélkül élnek és dolgoznak együtt.

Hamilton Rice, a híres felfedező házassága, mert a feleség, bár minden kényelemhez hozzá van szokva, elkíséri férjét nagy utjain.

Robert Montgomery házassága, mert a férj filmsztár, a feleség viszont utálja a mozi és soha nem beszélnek üzleti ügyekről.

Eugene O'Neillnek, a híres drámaírónak a házassága, mert drámáiban soha nem szerepelteti a feleséget.

Hoover házassága, mert csak boldog házaspár költözhetett ki olyan jókedvűen a Fehér Házból.

U. I. — Maga Elsa Maxwell nincs férjénél.

On is védekezzen

a járványos betegségek ellen,
a kellemesen illatosított

Senlaslo

(Szt. László)

fertőtlenítő szappannal,
megóvja fertőzésektől.

Vigyázzon, nehogy utána-
kiszolgálják!

6118

— Politikamentes lesz a légügyi tanács. Bucurestiből jelentik: A légügyi törvényeknek a parlament elé terjesztésével egyidejűleg — hír szerint — elhatározzák egy felsőbb légügyi tanács létesítését is, amelynek tagjai politikamentes személyiségek lesznek és amelynek célja a hadirepülés fejlesztése és felszerelése lesz.

— Satumaren leleplezték az utóbbi idők legnagyobb selyemcsempészését. Satumarerről jelentik: A rendőrség az utóbbi idők legnagyobb selyemcsempészését leplezte le. Meglepetésszerűen házkutatást tartottak Nemes András lakásán, ahol 17 zsákban selymet és szövetet találtak, melyek Magyarországról származnak. A csempészett selyem súlya közel ezer kiló és 4 millió leit ért. A csempészéssel kapcsolatban 14 személyt tartóztattak le, de a vizsgálat tovább folyik.

— Szívbetegnek és érelmeszesedésben szenvedőknek reggel éhgyomorra egy fél pohár természetes „Ferenc József“ keserűvíz — a legkisebb erőlködés nélkül — igen könnyű ürülést biztosít, a gyomor és a belek működését elősegíti s az emésztés renyheségét csakhamar megszünteti. Klinikai tapasztalatok igazolják, hogy a rendkívül enyhén ható Ferenc József víz elsősorban agyvérzésre és guttaütésre hajlamos idősebb embereknek tesz nagyfontosságú szolgálatot.

— Két öngyilkosság Craiovan. Craiovából jelentik: Tegnap reggel két öngyilkosság történt a városban. Ionescu Nicolae szerelő revolverrel fölbélőtte magát és nyomban meghalt. — Isachescu Mariora 18 éves leány megmérgezte magát azért, mert szülei elleneztek házasságát. A leány kórházba szállítás közben meghalt.

A karácsonyi olcsó vásár megkezdődött!

OCSKAY divataruházában

Str. Motianu 7. 6740

Az állandó áremelkedés dacára fenti szolid cégnél legolcsóbban vásárolhat, pl.:

Tenissz fiannellek ...

24.— leittől,

Cloth es divatmintás vattapaplan .. 250.—

Gyapju cibe in szövet ... 85.—

Férfi-, női- és gyermek zsebkendők .. 15.— leittől stb.

Tegyen próbavásárlást!

— Újabb betörés Aradon. Ma újabb betörésről történt jelentés a rendőrségen. Gyulai Lászlóné, Str. Granicerilor 10. szám alatti lakos megjelent a rendőrségen és elmondta, hogy míg ő beteg a kórházban feküdt, ismeretlen tettesek behatoltak egyedül maradt lakásába és onnan 3000 lei értékű ruhaneműt vittek el. A rendőrség a betörés ügyében megindította a nyomozást.

— „ELITE“ illatszertár telefonszáma 33.

— Eltűnés. Özv. Hajós Bálintné, Str. Pionirilor 32. szám alatti lakos ma megjelent a rendőrségen és bejelentette, hogy 16 éves unokája, Horvát József 2 nap előtt eltűnt hazulról és azóta nem jelentkezett. Az eltűnés ügyében vizsgálatot indítottak.

Vásároljon „MEN“ reklámajándék automatával ellátott üzletekben. Már egy 10 leies vásárlásnál is esélye van a legértékesebb „MEN“ ajándékra. Minden vásárolt összeget tárcsáztasson le a „MEN“ reklám automatán és figyelje a jelentkező golyót. Ha jelentkezik golyó, úgy ingyen kapja azt a kirakatban elhelyezett „MEN“ ajándékot, mely a jelentkező golyó színének megfelelő jelvényvel van megjelölve. 6720

— Chisinau tegnap vakmerő betörés történt. Ismeretlen egyén behatolt Margócs János gazdálkodó házába és onnan közel 9000 lei értékben különböző ruhaneműket és élelmiszereket vitt el. A csendőrség a megindított nyomozás során kiderítette, hogy a betörő Cios Francisc elbocsátott szolgaleányával azonos, aki már a multban is követett el különböző bűncselekményeket. Ciosot elfogták és letartóztatták.

A győri halálos incidens ügye a magyar képviselőházban

Budapestről jelentik: A képviselőház mai ülésén Malasics szociáldemokrata képviselő meginterpellálta Gömbös Gyula honvédelmi minisztert a győri halálos incidens ügyében. Itt ugyanis Balatoni utászhadnagy lelőtte Hodor Márton munkást. Gömbös válaszában hangoztatta, hogy az ügyben a legszigorubb vizsgálat indult meg és az utászhadnagy jelenleg is vizsgálati fogóságban van. Mindaddig, amíg a vizsgálat teljesen be nem fejeződött, nem nyilatkozhat érdemben az ügyről. Ammit azonban már most is kijelenthet, hogy a fegyverhasználati szabály megváltoztatására nincs szükség, mert a fegyverviselési engedéllyel bírók csakis a legszükségesebb esetekben használják fegyverüket.

— **Politikai gyilkosság Tiencsinben.** Sanghából jelentik: (Rador.) A nankingi kormány nem ellenezné, hogy az északkeleti államok élére speciális kormányzó bizottságot állítsanak, de abba csak nehezen menne bele, hogy ennek a bizottságnak japán tanácsosai is legyenek. A „Reuter” ügynökség jelentése szerint Tiencsinben tegnap meggyilkolták Yin-Yu-Kenget, aki néhány nappal ezelőtt Hopei tartomány függetlenségét proklamálta.

— **Uccaszabályozási ügyek a városvezetés előtt.** Az aradvárosi átmeneti bizottság mai ülésén foglalkozott Feinkuchen Izidor aradi lakos azon kérelmével, amelyben azt kérte, hogy a Cercetasilor-, Alexandrescu- és Tribunal Axente-uccák sarkán adjanak el neki egy kis területet. Feinkuchen Izidor ugyanis az itt levő háza helyén nagy üzletházat akar építtetni, ezt viszont csak úgy lehet megvalósítani, ha az említett uccákat szabályozzák. Minthogy interimár-bizottság városi területet nem adhat el, ezt a kérést már régebben a belügyminisztériumba továbbították. A szóban levő terület eladásához a minisztertanács hozzájárult és ezt a határozatot Muresan Ioan főmérnök ma hozta az átmeneti bizottság tudomására. Az átmeneti bizottság úgy döntött, hogy a területet eladja s azért négyezer forintért 3000 lelt kér. — Egy másik uccaszabályozási ügyvel is foglalkozott ma az átmeneti bizottság, amely elvben elhatározta, hogy a Colonel-ucca és az Aurel Vlaicu-ut sarkán levő telket, amely dr. Reusz Miklós tulajdonát képezi, kisajátítják. Tekintettel arra, hogy a kisajátítási eljárás sok időt vesz igénybe, úgy döntöttek, hogy barátságos tanácskozást kezdenek a tulajdonossal a telek megvásárlására vonatkozóan.

Pizsamák,

női és férfi lehérművek

legszébb kivitelben, legolcsóbban 3173

**KOZSINEKNÉ lehérmű-
varrodájában készülnek**

Arad, Str. Brancovici 1. sz.

— **Rablótámadás az erdőben.** Csujról jelentik: Kellemetlen vadászkalandban volt része tegnap délután Radu Ioan, Lona de Sus-i román papnak. Radu még korán reggel kíséreléssel indult el vadászni a határra. Néhány kisebb vadat lőtt és délután haza akart térni, amikor a cserjésből hirtelen puskacső meredt eléje, ugyanakkor pedig valaki hangosan rákiáltott: „Dobja el a fegyvert!” Radu engedelmességet, mire az ismeretlen elölépett rejtékéből, odament a paphoz, elvette drága vadászfegyverét és az esti sűrűkötetben elment. A pap első dolga volt a rablótámadást a floresti-i csendőrsőrnél bejelenteni, ahonnan azonnal a titokzatos utonálló üldözésére indultak. Még az est folyamán sikerült is kézrekeríteni a banditát Cui-Groscu Alexandru ismert orvvadász személyében. Az orvvadászt letartóztatták, bevitték a csuj rendőrkapitányására, ahonnan — az ügy kivizsgálása után — átkísérik a hadbírószékre.

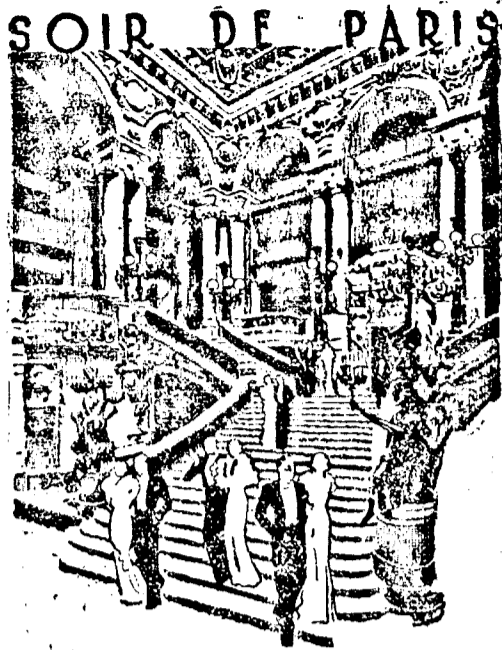
— **Epekő-, vesekő- és hólyagkőbetegségek,** valamint azok, akik húgysavas sók túlzott mennyiségben és köszvényben szenvednek, a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által állapotuk javulását érhetik el. Az orvosok ajánlják.

— **Ma az alatti gyógyszertárak tartanak ünnepi szolgálatot:**

HAJÓS: Bulv. Reg. Maria 8.

KAIN: Piața Avram Iancu

HEIDERMAIER: Piața Szt. Sava!

A párizsi nagy opera főbejárata....

A dízeladásokon itt is a **SOIR DE PARIS**

finom illata uralkodik.

Kérjen tehát mindig SOIR DE PARIS pudert, parfümöt és kölnivizet.

BOURJOIS

— **Freund Leo hangversenye az aradi Lloyd-klubban.** Szerdán este az aradi Lloyd-klubban hangversenyzett Freund Leo, a közismert zongoraművész, aki egyike a legjobb Chopin-interpretálóknak és ez alkalommal is kiváló művészi érzékkel összeállított programmal a legnemesebb műélvezetet nyújtotta a klub zenekedvelő, exclusiv közönségének. A műsor kiemelkedő számai voltak Mozart—Reinecke: Larghetto aus dem Krönungskonzert, Chopin: Polonaise fis-moll, Liszt: Konzerttüde, Schubert—Liszt: Ständchen, Schumann—Liszt: Liebeslied, Strauss—Schütt: Paraphrase über die Fledermaus (keringő). A nagyszerű zenei teljesítményt a közönség percekig tartó tapsal jutalmazta.

Telefunken Rádío

telepes és hálózati készülékek

Csillárok

legmodernebb kivitelben és legolcsóbb árban

Hermann Schuller

Radio Lux

Bulev. Reg. Ferdinand No. 17.
Lutheránus templommal szemben 6548

— **A francia filmgyártás előretörése.** A tavalyi hatalmas sikerek után, mint Ámok, Ordonance és Moszkvai északak folytatódik az egész világon a diadalmas francia filmművészeti alkotások sorozata. Az idei első megjelenés nem kisebb szerző műve, mint a ma élő legnagyobb francia drámaíró: Henry Bernsteiné. Címe: „A boldogság”. A film főszereplői a szerző felesége, a Comedie Francaise örökös tagja, Gaby Morlay és Charles Boyer, kit ezután a szerep után szerződtettek le Hollywoodba és ezzel lett a nyugati metropolisokban a nők kedvenc színésze. Ez a film volt az idei legnagyobb bucaresti-i siker is. Arad közönsége „A boldogság” című filmmel ismét olyan élvezethez jut, amely hosszú ideig emlékezetében marad.

— **Emberek a Marson.** Ez a címe annak a rendkívül érdekes illusztrált cikknek, amely a „Tolnai Világlapja” új számában megjelent.

— **Ma két karambolról érkezett jelentés az aradi rendőrségre.** Az egyik tegnap este történt, amikor Sullac Francisc, Str. Episcop Radu 27. szám alatti lakos kocsjával elütötte Ilarie Gheorghe, Radnel-ut 280. szám alatti gazdálkodó lovat, amely súlyosan megsérült. Ilarie 2500 lei kártérítést kér. — A másik karambol a Victorieltunon történt, ahol Cret Todor, Str. Anton Pan 50. szám alatti lakos kocsjával nekiment Ghirescu Nicolae, Str. Rahovei 164. szám alatti lakos szekerének, amely téglával volt megrakva. A szeker súlyosan megrongálódott és a rakományban is kár esett. A rendőrség mindkét ügyben vizsgálatot indított.

— **Az ajándék riadó-autó ügye a városvezetés előtt.** Legutóbbi lapszámunkban megemlékeztünk arról, hogy a Kálmán Adolf-og teljesen ingyen felajánlott Aradvárosnak egy rendőri riadóautót a rendőrség céljaira. Az átmeneti bizottság ma foglalkozott ezzel az ügyvel és az ajánlatot köszönettel tudomásul vette, de úgy döntött, hogy a város az autót nem fogadhatja el, mivel az csupán rendőri szolgálatra alkalmas és ezért arra kéri a Kálmán Adolf-céget, hogy a riadóautót ajánlja fel közvetlenül az aradi rendőrségnek.

— **Elrabolt gyermek.** Ma egy kétségbeesett asszony jelentkezett a rendőrségen. Az asszony, aki Szatmáry Róza, Str. Salasul 9. szám alatti lakossal azonos, elmondta, hogy egy Frumosei Dumitru nevű, turnuseverini ember 11 éves János nevű fiát elutazásakor az ő beleegyezése nélkül magával vitte és azóta nem adott életjelet magáról. A rendőrség az ügyben vizsgálatot indított.

— **Razzia Aradon.** A rendőrség tegnap éjszaka váratlanul razzia tartott az egyik Avram Iancu-téren levő kávéházban és hazárdjáték után kutatott. Ennek során Csillag János, Sarmiseghetuza-ucca 5. szám alatti és Löwy Frigyes, Avram Iancu-tér 12. szám alatti lakosokat, akiket tiltott hazárdjátékon fogtak, előlítottak és megindították ellenük az eljárást.

— **Mesterséges szeplők.** Párisban a legújabb divathóbort, hogy az elegáns nők szeplőt festenek az arcukra. Minden jelentős divatújdonságról beszámol a legnépszerűbb magyar divatlap: a „Párisi Divat”, amely minden számában közel száz pompás ruha, kabát és kézimunka rajzát közli.

— **Milliomos csodagyerekek.** Pompás képekkel illusztrált cikket közöl ezen a címen a „Délibáb” új száma, amely 100 oldal terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg.

H. SZIKLAY GIZI tánciskolájában

(Krispin-terem) Str. Eminescu 82.

6753

ma nagy MIKULA S-est 9 órai kezdettel!

Lutheránus tea dec. 7-én a Fehér Keresztben

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A munkaügyi miniszter bejelentette, hogy az új ipartörvényből törli a kereskedőkre és nagyiparosokra vonatkozó részeket

Elismerte, hogy Roman Valer államtitkár tervezetével túllépte a munkaügyi minisztérium hatáskörét

Az ország összes ipari, kereskedelmi és szak-szervezeti érdekképviselői, közöttük a Kereskedelmi és Iparkamarák is egyöntetűen állást foglaltak dr. Roman Valer munkaügyi államtitkár törvényjavaslata ellen. Mint ismeretes, az államtitkár az ipari, a kereskedelmi és alkalmazottai képesítésről szóló törvénytervezetében olyan szigorú feltételeket szabott, hogy az esetben, ha a javaslat törvényerőre emelkedik, a legnagyobb nehézséggel szerezhető meg a működési jog. Többek között még a kisiparosoknak és a kiskereskedőknek is román nyelvű szóbeli és írásbeli vizsgát kellene tenni, más-képpen nem kaphatnak iparigazolványt.

A kereskedelmi önálló gyakorlását is guzsbá kötné ez a törvényjavaslat, mert azt tartalmazza, hogy csak azok önállóíthatják magukat, akik legalább 3 évig előzetes gyakorlatot folytattak és vizsgát tesznek abban a szakmában, amelyben üzletet akarnak nyitni.

Ehez hasonló szigor egyetlen állam törvénytervezetében sem található. Sőt az északamerikai Egyesült-Államokban például még a szakképzettséghez kötött iparok is szabadon folytathatók. Ott ugyanis a hatóságok súlyosan megbüntetik azokat, akik rosszul végzik el azt a munkát, amit felvállaltak, így tehát mindenkinek elsőrendű érdeke az, hogy a szakmájában kitűnő képzettségre tegyen szert.

Dr. Roman Valer törvénytervezete nemcsak az önálló kereskedőket és iparosokat, hanem a hivatalnokokat is korlátozza működésükben, mert magasabb iskolai képzettséghez köti működésüket. Mivel a munkaügyi államtitkár javaslata teljesen ellenkező a világszerte megnyilvánuló gazdasági szabadság irányával, nagyon is érthető az országos felzudulás.

A törvényjavaslatot ugyanis a minisztérium megküldte az összes szakszervezeteknek, kereskedelmi és ipari érdekképviselőknek, amelyek egymásután jelentették be tiltakozásukat. A Kereskedelmi és Iparkamarák például még tárgyalási alapul sem fogadták el Roman Valer javaslatát, mert a kereskedelmi és ipari természetű ügyekben — amint a Kamarák megállapították — kizárólag a

kereskedelmi és iparügyi minisztérium jogosult törvényjavaslatokat készíteni és ha a munkaügyi minisztérium avatkozik ezekben a kérdésekbe, túllépi hatáskörét, amely ellen a Kamarák óvást emelnek. De nemcsak a szakmabeli érdekképviselők, hanem az egész ország sajtója is visszautasította a törvényjavaslatot.

Az egyöntetű fellépés hatása alatt — mint Bucurestiből jelentik — Nistor munkaügyi miniszter az alábbi nyilatkozatot adta a sajtó számára:

— Elismerem, hogy hatásköri túllépés volna, ha a munkaügyi minisztérium ragaszkolna a szóbanlévő törvényjavaslathoz, mert ahoz hasonló törvénytervezetek elkészítésére csak a kereskedelmi és iparügyi minisztérium jogosult. Törvényjavaslatunkból — folytatta Nistor miniszter — ezután csak a kisiparra, a munkásokra, a műszaki és irodai alkalmazottakra vonatkozó részek maradnak meg, de a kereskedőket és a közép iparosokat érintő szakaszokat elejtjük. És amely szakaszok ellentétben állanak a jelenleg fennálló kereskedelmi és ipari törvényekkel, azokat kivesszük az új javaslatból, nehogy hatásköri összeütközésbe jussunk a kereskedelmi és ipari minisztériummal.

A közvélemény megnyugvással fogadja a munkaügyi miniszter nyilatkozatát. Nistor miniszter azt is elmondta, hogy a munkaügyi minisztérium legközelebb munkakodex elkészítését tervezi, amelybe összevonják az ipari és szociális természetű törvényeket. Az ország sajtója és ipari, kereskedelmi képviselői ismételtelen hangsúlyozták, hogy csak olyan törvényjavaslat számíthat a közvélemény támogatására, amely megadja a működési szabadságot az összes kereskedelmi és ipari szakmákban nemzetiségre való tekintet nélkül.

Az aradi Zsidó Nemzeti Szövetség rendezésében a timisoarai „Hazamir” dalegylet folyó hó 19-én koncertet rendez az Iparos-Oththonban. Jegyek elővételben: „Chic” Hegedűs és Goldmann főtéri divat-áru-üzletében. 6734

Aradon példátlan hadjárat kezdődik azok ellen, akik a pénzügyigazgatóság félrevezetésével adótörlesztést kértek

Házról-házra járva kulatják fel az iparukról lemondott, vagy a cégkönyvből törölt iparosokat, kereskedőket — Az adminisztráció vezetőjének súlyos nyilatkozata

Az aradi adókvetési pénzügyigazgatósághoz példátlanul szigorú pénzügyminiszteri rendelet érkezett, amely kötelességévé teszi az adminisztrációnak azt, hogy kiméletlenül kutassa fel és vonja felelőségre azokat, akik cégbejegyzés, vagy iparigazolvány nélkül folytatnak bármilyen jövedelmező foglalkozást. De nemcsak ezeket a zug-üzletembereket és kontáriparosokat üldözik ezután a pénzügyi hatóságok, hanem azokat is, akik a kincstár félrevezetése céljából lemondanak az iparukról, illetve töröltetik magukat a kereskedelmi cégjegyzékből, de azután a feleség, vagy valamelyik rokon, esetleg némelyik alkalmazott nevére újabb iparigazolványt váltanak, illetve bejegyeztetik őket a cég hivatalnál és így folytatják régi üzleti tevékenységüket. Az Aradi Közlöny munkatársa előtt az adókvetési pénzügyigazgatóság vezetői következőleg nyilatkoztak az új eljárásról és annak súlyos következményeiről:

— Már régebben megállapítottuk, hogy rendkívül sokan lemondanak iparigazolványukról, vagy azokat, akik üzlettel foglalkoznak, töröltetik magukat a cégkönyvből. Többször kérdést intéztünk hozzájuk, hogy mi ennek az oka és azt felelték, hogy „a nehéz gazdasági viszonyok miatt kénytelenek beszüntetni ipari, vagy üzleti működésüket”. Ezzel szemben számtalanszor konstatáltuk,

hogy ugyanazok, akik bejelentették lemondásukat, változatlanul tovább dolgoznak, de nem a saját nevük alatt, hanem közeli rokonaik, vagy egyik-másik alkalmazottjuk nevét használják fel erre. Például egy önálló cipész iparosról megállapítottuk, hogy rövid idő alatt négyféle név alatt szerzett iparigazolványt és ugyanazon a helyen segédekkel tovább dolgozik. Külföldi állampolgárok is cserélgetik cégüket és román állampolgárok neve alatt szereznek hatósági működési engedélyt. Számos esetben a konkurensek tettek feljelentést a pénzügyminisztériumban, vagy nálunk az ilyen változásokról.

— Az iparról való ilyen lemondás majdnem kizárólag az állam megkárosítása céljából történik. Ugyanis ezek arra számítanak, hogyha új cég alatt vagy új iparigazolvány alapján működnek, úgy leírjuk az adójukat, elengedjük a hátralevőket, tehát félrevezetjük a hatóságokat.

Azt is el akarják hitetni, hogy csak jelentéktelen főként fektettek be új üzletükbe, illetve műhelyükbe és mint kezdőkre kisebb adókvetést kérnek. Nagyon sokszor be is vált ez a trükk, mert az adókvetítő bizottságok, hogy elősegítsék a kezdők működését, tényleg kisebb adókatörlesztésbe sorozzák őket. Lehetetlenség ugyanis minden-

Hosszú esztendőkön át szenvedtem gyomor és májbajban...

már el is vesztettem minden reményemet, lemondtam a gyógyulás lehetőségéről; azonban nemrégiben több embertől hallottam, hogy a „GASTRO D” kezelés visszaadta egészségüket, így én is elhatároztam, hogy még egy próbát teszek. Vásároltam egy üveg „GASTRO D”-t, már az első üveg felhasználása után öröndetesen javult betegsémem. A kezelés most már tökéletesen kigyógyított. Ismét egészséges vagyok. Nincsenek fájdalmaim, mindent ehetek, jól alszom, nem gyötör fejfájás. Kerekes Agnes, Bucuresti, Str. Frumasa 52. Örökké hálás leszek a Császár gyógyszerártnak. Bucuresti, Calea Victoriei 124., ahol a „GASTRO D” 130 Lei utánvétellel megrendelhető. Kapható minden gyógyszerártnál is.

esetben megállapítani, hogy milyen jövedelmezőségű lesz egy-egy új üzlet, műhely, vagy vállalat.

— Ezt a tarthatatlan állapotot a legrövidebb idő alatt megszüntetjük — folytatta a pénzügyigazgatóság vezetője. Az adminisztráció tisztviselői máától kezdve házról-házra járnak és mindenütt felkutatják úgy a kontárokat, mint azokat, akik iparuk lemondása vagy cégbejegyzésük törzése után újból hatósági engedélyt kaptak. Ilyen esetekben kénytelenek vagyunk adóalapjukat az előző évekkel szemben négyszeresére emelni.

— Nálunk csak most indul meg ez a hadjárat az állam megkárosító ellen, azonban Jugoszláviában, Magyarországon és Csehszlovákiában már sok év óta bevezették ezt az eljárást és könyörtelenül üldözik az állam pénzügyi ellenségeit. Az említett országokban még a községi illetőséget is megvonják az ilyenektől, akik ravaszkodással magukra haragítják a hatóságokat. Senkise számítson tehát arra, hogy adótörlesztés iránti kérését teljesítjük, ha közegeink megállapítják, hogy az illető iparosok, kereskedők, vállalkozók, vagy ügynökök az iparról való lemondás után akár új iparigazolvány alapján, akár anélkül tovább folytatják működésüket. Arra kérjük a sajtót: nyomatékosan figyelmeztesse az illetőket, hogy saját érdekükben tartsák be a törvényeket és senkise akarja jövedelmét eltitkolni az állam elől, mert végeredményben súlyosan ráfizet — fejezte be nagyfontosságú felvilágosításait a kvetési adminisztráció vezetője.

— A KORMÁNY ELUTASITOTTA A FŐVÁROSI PÉKEK KENYÉRAREMÉLÉSI KÉRÉSÉT. Bucurestiből jelentik: A kormány gazdasági bizottsága Tatarescu elnöklete alatt ülést tartott, amelyen Sassu földművelésügyi miniszter hosszabb beszédben számolt be a buza üzletekről, az exportról és a belföldi forgalomról. Rámutatott arra, hogy a buza-ár emelkedett, márpedig ez tévedés, mert a buzaexport szünetelése miatt árcsökkenés következett be. Kénytelen a kormány gazdasági bizottsága elé terjeszteni a pékek kívánságát, hogy a legfelsőbb fórum döntsön. A kormány gazdasági bizottsága nem teljesítette a pékek kérését.

— A földbirtokosok és a földbérletlők sürgősen jelentsék be a bérszerződés adatait az aradi adókvetési pénzügyigazgatóságnál. Az aradi adókvetési pénzügyigazgatóság vezetősége lapunk után figyelmezteti azokat a földbirtokosokat, akik földjüket egészben vagy részben bérbeadták, hogy a bérszerződés tartalmát — adóvallomási ivbe foglalva — sürgősen jelentsék be az adminisztráció vezetőségének. Ha a pénzügyigazgatóság esetleg más uton szerez tudomást a földbérletéről, a jövedelmiadó négyszeresét rója ki büntetésül. Ugyanez a figyelmeztetés szól a földbérletlőknek is, mert ők is kötelesek a földbérlet összes feltételeit adóvallomási iven tudomására adni a pénzügyigazgatóságnak. Tudniillik a földbérletlők rendes jövedelmiadót fizetnek, de ez olyan csekély összeg, hogy senkinek sem érdeke azt eltitkolni és kitenni magát a legsúlyosabb kihágási kellemtelenségnek. Mint érdekességet említjük meg, hogy ez évben csupán az aradi izraelita hitközség földbérleti bejelentése érkezett be a pénzügyi adminisztrációhoz, de mások nem tettek eleget bejelentési kötelezettségüknek.

Nemcsak néhány ardeali pénzügyestől,

hanem mindegyikétől megvonta a Banca Nationala az exportdevizagaranciáját

Az intézkedést szakkörökben csak átmeneti jellegűnek tartják — Ezidőszerint csak a nyolc bucaresti felhatalmazott intézet garanciáját fogadja el a Jegybank

Tegnap részletesen beszámoltunk a bucaresti Argus jelentéséről, amely a Banca Nationala igazgatóságának azt a különös intézkedését tartalmazza, hogy egyelőre az ardeali pénzügyestek export deviza garanciáját nem fogadja el. A Jegybank újabb közlése szerint azonban téves az Argusnak az az értesülése, hogy néhány ardeali pénzügyest, — pl. a Cassa de Pastrare Gen. (Sibiu), a Satumarei Takp., az „Albina” (Sibiu), az Aradi Általános Takarékpénztár és más, ugyancsak főkezes ardeali bankok felhatalmazást kaptak volna a garancia vállalására;

ezidőszerint csak a nyolc bucaresti nagybank deviza-garanciáját fogadja el a Banca Nationala. Arra a kérdésre, hogy miért vonták vissza a garancia-jogot a megbízható és kötelezettségüket pontosan teljesítő ardeali pénzügyestektől, teljesen beavatott helyen úgy informáltak bennünket, hogy a Jegybank pontosan meg fogja állapítani a vidéki intézetek devizainkasszó állapotát és mihelyt ez az adminisztratív eljárás befejeződik, minden bizonnyal újból visszakapják a második kategoriabeli bankok is autorizációjukat és ismét joguk lesz az exportügyletek lebonyolítására.

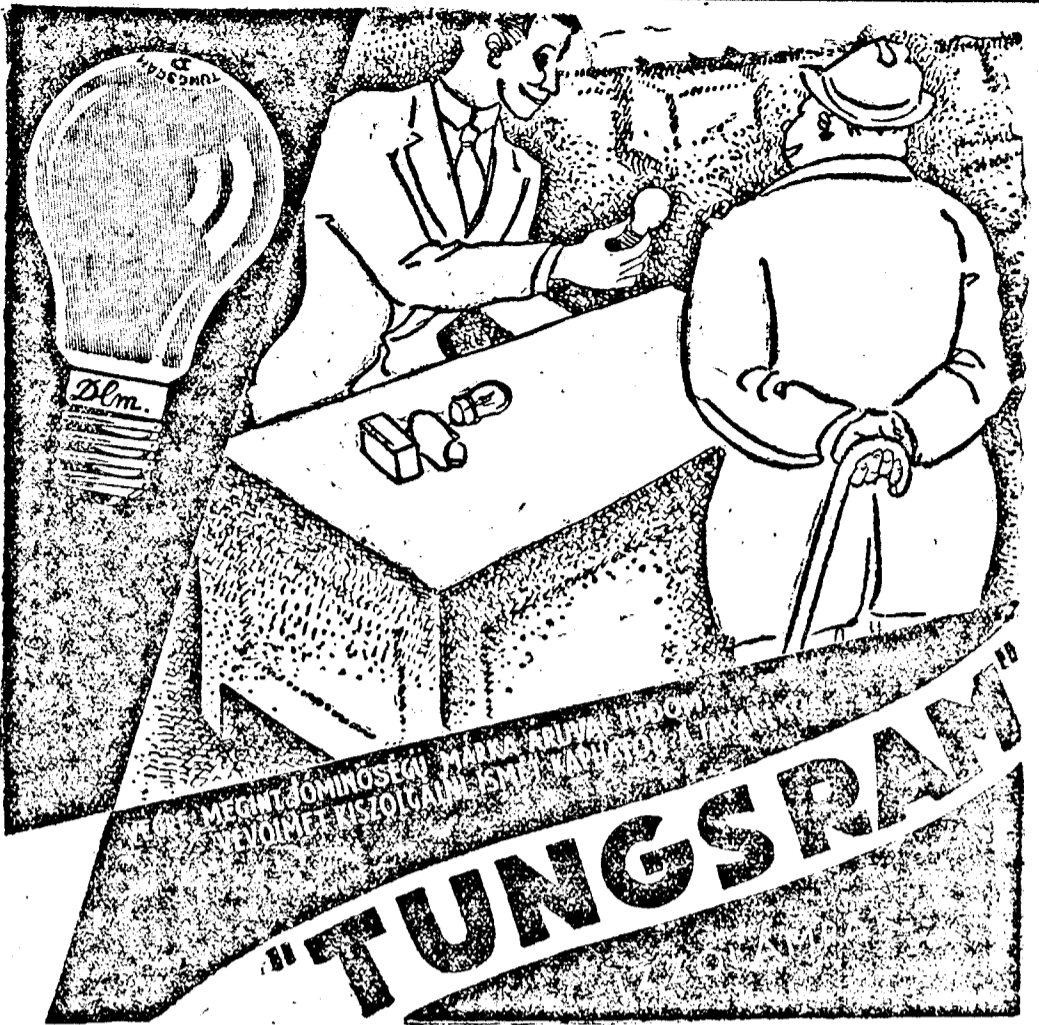
A garanciajog megvonása tehát csak átmeneti jellegű és kétségkívül csupán néhány napig tart.

A Jegybank váratlan intézkedése nagy konsternációt keltett, mert az nemcsak az összes pénzügyestek jogos érdekeit sérti, hanem az exportörök nemzetgazdaságilag fontos működését is megzavarja, mert nehézségeket támaszt a kiviteli ügyletek lebonyolításánál, márpedig állampénzügyi szempontból is rendkívül nagy jelentőségű a külkereskedelem zavartalanágának biztosítása.

— Az angol kölcsön sikere. Londonból jelentik: (Rador). Ma kezdték meg a két angol kölcsönre az aláírásokat. Az egyik kölcsön 100 millió, a másik 200 millió font összegű. A két kölcsönnek példátlan sikere volt. A 100 millió kölcsönt alig egy óra leforgása alatt jegyezték, míg a 200 millió fontos kölcsön jegyzését déli 12 órakor fejezték be, vagyis példátlanul rövid időn belül, alig három óra alatt.

— A 12 SZAZALÉKOS PETROLEUM EXPORT ILLETÉKET AZ ÁLLAM SZÁMÁRA SZUKSÉGES DEVIZÁK HIVATALOS ÉS TÉNYLEGES ARFOLYAMA KÖZÖTTI KÜLÖNBÖZET KIEGYENLÍTÉSÉRE FOJJÁK FELHASZNÁLNI. Bucurestiből jelentik: A kormány gazdasági bizottsága foglalkozott az új deviza rendszerbe beillesztendő deviza és valuta prémiumok százalékaival, de végleges határozatot nem hoztak. Costinescu kereskedelmi miniszter most már 50 százalékos prémium mellett foglalt állást, mert szerinte csak így lehet véglegesen kiirtani a fekete tőzsdét, amely rengeteg kárt okozott az államnak és a nemzetgazdaságnak. A Banca Nationala kormányzója ezzel szemben hangsúlyozza, hogy az import-árakra megállapított 12 százalékos behozatali illetékekkel együtt a devizafélár százaléka alacsonyabbnak kell lenni a mai 44 százaléknál. Ezért valószínűleg 38 százalékos fogják megállapítani a deviza prémiumot. Elvileg mondta ki a bizottság, hogy a petroleum exportöröket terhelő 12 százalékos taksát, — amely évente kb. ezer millió leit tesz ki, — arra használnák fel, hogy eltüntessék a devizák hivatalos árfolyama és tényleges kurzusa közötti különbséget, de csak az olyan devizáknál, amelyeket a Banca Nationala az állam számára szerez be, hogy eleget bírjon tenni külföldi fizetési kötelezettségeinek.

— A „Consum” új száma részletesen ismerteti az új külkereskedelmi rendszer bevezetéséről szóló minisztertanácsi jegyzőkönyvet és az ezzel kapcsolatos hivatalos magyarázatokat, amelyekkel kapcsolatban megállapítható, hogy az új külkereskedelmi rendszer nagy csalódást keltett az összes érdekelt gazdasági körökben. Kérjen mutatványszámot a kiadóhivaltól: Cluj, Str. Iuliu Maniu 3.

Főelárusító:

SZABÓ ALBERT

BULEVARDUL REGINA MARIA No. 20.

6489

Eddig hét gyilkosságot ismertek be a timisoarai méregkeverők

Kovács Katalin 74 éves asszony a hetedik áldozat — Három hét alatt mérgezték meg a beteges asszonyt

Timisóráról jelentik: A méregkeverési ügyben ismét szenzációs fordulat történt. Az ügyészséghez névtelen feljelentés érkezett, amelyben felhívták a hatóságok figyelmét, hogy a nemrégiben elhunyt

Kovács Katalin 74 éves szolgáló is a méregkeverő asszonyok: Neukom Mária és Weisz Erzsébet áldozata.

Gabriel József dr. vizsgálóbíró nyomában maga elé hívatta az elvetemült asszonyokat. Eleinte mindketten tagadták az újabb gyilkosságot, majd Neukomné megtört és

bevallotta, hogy valóban megmérgezték Kovács Katalint.

Weisz Erzsébet most sem akart tudni semmiről. Neukomné azonban részletesen elmondta, hogy miként végeztek a beteges, önmagával tehetetlen öregasszonnyal.

Kovács Katalin ez év tavaszán Cseh András mehalai hentesmesternél volt szolgálatban, de az utóbbi időben betegeskedni kezdett és szervezete annyira legyöngült, hogy gazdája tovább nem tarthatta szolgálatában. A beteg asszony egyik távoli rokonához költözött; ahonnan azonban Neukomné elcsalta és magához vette, azzal az ígérettel, hogy gondosan ápolni fogja. Kovács Katalin gyanútlanul átköltözött Neukomnéhoz és két különböző temetkezési egyletre szóló biztosítási könyvecskéjét is magával vitte. Az idős asszony ugyanis már akkor biztosította temetését, amikor szolgálati helyén megbetegedett.

Kovács Katalin júniusban költözött Neukomnéhoz és az elvetemült asszony nyomában megkezdte jól bevált módszerét:

állandóan nadragulyát kevert az ételébe, amit az áldozat gyanútlanul elfogyasztott.

Neukomnénak nem kellett sokáig buzgólkod-

nia, a gyenge szervezetű asszony három heti nadragulya-kúra után meghalt. Ezek után a legnagyobb nyugalommal felvették a biztosítási díjat.

Az ügyészség jegyzőkönyvbe foglalták Neukom Mária vallomását, míg Weisz Erzsébet továbbra is Neukomnéra hárít minden felelősséget.

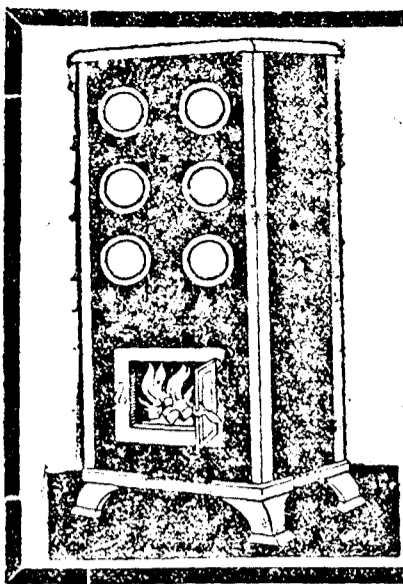
A hatalmas mérgezési bűnyűnek tehát Kovács Katalin a hetedik áldozata. Poch Sava meggyilkolását tagadják az elvetemült asszonyok, de beismerték eddig, hogy Schuster Erzsébetet, Weisz Andrást, Grossmayer Pétert, Steinbaum Terézt, Weisz Katalint megmérgezték. Az ügyészség még nem döntött az áldozatok kihatolásának időpontját illetően, de annyi bizonyos, hogy Vascan Dumitru dr. törvényszéki orvosszakértő hét holttestet fog kihantolni és felboncolni.

A rendőrség egyébként az ügyészség megbízásából ma délelőtt bűnyűi zár alá veszi Neukom Mária és Weisz Erzsébet ingó és ingatlan vagyonát. A két asszony ugyanis tagadhatatlanul értett a vagyonszerzéshez. Áldozataik halála után nem vehettek fel ugyan nagyobb összegeket, mert a biztosítások rendszerint csak 15.000—20.000 leire szóltak, de különösen Weisz Erzsébet értett a pénz gyűmölcsötetéséhez, mert

két háza és egyéb vagyona nem kevesebb, mint egy millió leire becsülhető.

Neukom Mária, a gyilkosságok értelmi szerzője és hidegvérű végrehajtója, már kevésbé volt ügyes pénzügyi kérdésekben, az ő vagyona csak 200.000 leit ér.

A vizsgálat ezirányban is folyik. A Mehalában ugyanis azt suttogják, hogy egyéb bűnösök is tapadnak a két asszony vagyonához...

Sok Tizezer

megelégedett vevő bizonyítja, hogy a

„ZEPHIR”

kályha az összes kályhák között a

10 LEGJOBB 24

kgr. fával fűt egy normál szobát 24 óra át.

Gyártja:

Szántó D. és Fia, Oradea

„Consum és Inlesnirea” könyvre készpénzárban kaphatók

Lerakat: CSETEY és SEITZ vaskereskedés,
ARAD Boulevardul Rege e Ferdinand No. 49.

Otvenhat vádlottat ítéltek el a fuvarlevélhamisítási bűnpörben

Az ilfovi törvényszék 70 millió lei kártérítést ítelt meg a CFR javára

Bucurestiből jelentik: Az ilfovi törvényszék ma ítélkezett a CFR kereskedelmi igazgatóságában történt nagyarányú fuvarlevélhamisítási bűnpörben. Ioanid aligazgatót 5 évi börtönrre és 10 ezer lei pénzbírságra, Teodor Moscopol irodafőnököt öt évre, Virgil Popescu hivatalnokot 3 évre, M. Popescu 2 évre, P. Popovici és D. Popovici hivatalnokokat egyenként másfél évre, C. Ioanescu és I. Ionescu egyenként két évre, Angela Manolescu 1 év-

re, H. Etner volt irodafőnököt három évre, Efraim Schechtert 5 évre, H. Gologorskyt 5, Wurbrandt 4 évre, M. Feldmann 5 évre, Mendel Schnitzert, Adolf Naimant, Victor Blumot, Isidor Feldmann és G. Singert egyenként három évre, I. Grosst 2 évre, a többi vádlottat egy-egy évi börtönbüntetésre ítélték. A 60 vádlottból csak négyet mentettek fel. A törvényszék ezenfelül 70 millió kártérítést ítelt meg a vasut javára.

Borzalmas kegyetlenséggel meggyilkolták Cluj közelében a Discom-társaság két alkalmazottját

Öt vagy hat bandita támadta meg a Discom kocsiját — Hét gyermeke volt a rablógyilkosság egyik áldozatának

Clujról jelentik: Megdöbbentő kegyetlenséggel elkövetett rablógyilkosság történt tegnap este a Cluj közelében levő Vultureni határban. A véres dráma két áldozata Lázár Miksa 52 éves és Lázár Vilmos 20 éves Discom-al alkalmazottak, akik a Dohányelosztó társaságtól dohányterméket és belyeget szállítottak a megyei községekbe. Szegény falusi zsidók voltak az áldozatok, akik kis rozoga „kőberes” szekérrel járták a falvakat s kora reggel már uton voltak, hogy az elszámolással mihamarabb beérkezzenek a központhoz. Hétfőn is ilyen körútra indultak, kilencven ezer lei értékű dohányterméket vittek a szekéren. Ennek egyrészt leadták Iclodul-Maren, aztán Vulturenibe érkeztek, hogy Izsák nevű rokonuknál töltsék az éjszakát és másnap reggel folytassák utjukat a Discom-központ felé.

Három kilométernyire lehettek az Izsák-korcsmától, amikor a helyszínen talált nyomok szerint öten-hatan, az utmenti árokban lapuló banditák megtámadták a magánosan kocsit.

A megtámadott Lázár Miksa és Vilmos iszonyu közelharcban próbálták az életüket menteni. A fejszékekkel és fegyverekkel felszerelt utonállók azonban túlerőben voltak s állati kegyetlenséggel szúrták, vágták, sebeztek a szerencsétlen áldozatokat,

akik a súlyos fejszeapásoktól eltorzítva és a felismerhetetlenségig összeroncsolva, holtan terültek el a szekér mellett. A banditák felnyalábolták a vérző holttesteket és a kocsiba tették, majd kifosztották a kocsit, amelyben 90.000 lei értékű dohányterméket találtak. A két ló a kocsit mélyén fekvő holttestekkel megindult a jólismert úton és háromnegyed tizkor megállottak Lázár Izsák korcsmája előtt.

A szekérgőrgésre a korcsmáros egyik szolgálója sietett a kapuhoz, ahol nyomasztó csend

fogadta. Felbőltentette a „kőbert” és halálra vált arccal kiáltott a korcsma felé:

— Tessenek kijönni, mindkettőt meggyilkolták!

Lázár Izsák is kirohant és megdöbbenve ismerte fel a véres tetemekben testvére és unokaöccse holttestét. A két szerencsétlen ember holttestét a csendőrök beszállították az őrszobába, ahol megállapították, hogy a gyilkosságot legalább öt-hat ember követte el.

A fiatalabb áldozat husz sebből vérzett. Lázár Miksa pedig a fején szenvedett halálos csapást.

A clujai ügyészség a gyilkosságról szóló jelentés átvétele után azonnal megbízást adott Kernbach dr. törvényszéki orvosszakértőnek, valamint a szolgálatos ügyésznek és vizsgálóbíróknak, hogy a gyilkosság színeyén megindítsák a nyomozást. A meggyilkolt Lázár Miksának hét gyermeke volt.

Három dinamitos merényletet kíséreltek meg Görögországban

Athénből jelentik: Hivatalos jelentés szerint az elmúlt éjszaka a görög fővárosban három dinamit-töltény robbant fel. Az egyik Hadzsiszarantos nyugalmazott tábornok lakása előtt, a másik egy Venizelos-párti és egy Venizelos-ellenes újság közös nyomdája közelében, míg a harmadik egy pilóta-ezredes lakása előtt. A három robbanás csupán anyagi károkat okozott. A görög kormány elővigyázatosságból tíz politikuskat, akik a közkegyelem alapján kiszabadultak a fogságból, megtiltotta az Athénben és Szalonikiben való tartózkodást. Athéni politikai körökben arra számítanak, hogy a nemzetgyűlést rövidesen feloszlatják és az új választásokat január végére írják ki.

Vigyázat!

Saját javára oseelekszik, ha óvakodik alsóbrendű utánzatoktól, amelyek egész életét megkeseríthetik. Tehát használjon csakis

Tudományos előadás a városok életéről

Dr. Déznai Viktor a Kölcsey Életiskolában.

Nagy érdeklődő közönség jelent meg az Iparos Kulturház termében a Kölcsey Életiskola harmadik tudományos előadására is. Ezt az érdeklődést Déznai Viktor dr. timisoarai tanár, mint a Kölcsey-Egyesület vendégelőadója kitünően elégitette ki. A társadalomtudomány új területére, a városstudomány ismereteibe vezette hallgatóit a tudós tökéletes tájékozottságával és a tömeglélek figyelő erejét jól ismerő előadó biztosságával. Az eddigi fejlődést kifejező statisztikai adatok és a belőlük megállapítható következtetések egyformán érdekesek és tanulságosak voltak s nagyban hozzájárultak az előadó által szükségesnek mondott népszerűsítéséhez az új városstudományak.

Előadását ifjúkori aradi emlékeivel vezette be, majd pedig így folytatta:

— A világ elvárosodása az utolsó fél évszázad alatt oly méreteket öltött, amire nincs példa a történelemben.

— Néhány szám ezt a feltűnő jelenséget igen jól megvilágítja: Míg az ókorban csak két város volt, melyek lakossága az egymilliót meghaladta — Róma és Babilon — addig 1900-ban 11 ilyen város volt, összesen 23 millió lakossal, 1913-ban 18 volt 40 millió lakossal, ma 38 van s ezekben 87 millió lélek lakik. Európában 1870-ben csak 70 város volt 100.000-nél több lakossal, 1896-ban is még csak 121, 37 millió lakossal, ma 279 ilyen város van kb. 90 millió lakossal. Az egész földön pedig, melynek nagy része néhány évtized előtt alig lakott volt, az 1870-ben létezett 70 nagyvárossal szemben 656 van, melyekben az emberiségnek kb. 10 százaléka él, Európában pedig kb. 20 százaléka. S akkor a kis- és középvárosokat nem is számítottuk, melyek pedig szintén nagyon elszaporodtak és megnövekedtek.

De ezek a milliós számok ugyanannyi embert jelentenek, még pedig az emberiségnek legtevékenyebb és legnagyobb igényű részét, az ó szám-talan szükségletükkel, eszközeikkel és intenzív életükkel. Ezek mind lakni, enni, ruházkodni, szórakozni, dolgozni és alkotni akarnak. Ezeknek a tömegszükségleteknek a kielégítése, a városi emberiség életének rendezett keretekbe való foglalása olyan feladatokat termelt ki az eseményektől meglepett kormányok és városvezetőségek számára, melyekkel jogász-képzettségük alapján sehogysem tudtak megbirkózni. A bajok pedig — úgy a lakás, mint az ellátás — a közegészség és közlekedésügy minden terén csakhamar mutatkoztak.

Eleinte mindez a rendőrségek hatáskörébe tartozott. Aztán a vad építkezést esztétikus városrendezésekkel próbálták megoldani. A századforduló idején beleavatkoztak a mérnökök is, de csak a nagy háború után derült ki, hogy itt egy hallatlan méretű szociális és gazdasági problémáról van szó, mely az egész emberi együttélés alapelveit érinti és hogy a bajok tökéletes megoldása a társadalom teljes átorganizálása nélkül meg nem oldható. A jelenkor mindenféle baja: a gazdasági válság, a politikai feszültség, a lelki zűrzavar, végeredményben arra vezethető vissza, hogy néhány évtized alatt százmillió városi tömegek keletkeztek, ami a termelési rendet és elosztást, a gondolkodásmódot, az együttélés patriarkális formáit gyökeresen átalakította, amihez azonban egyéb be rendezkedéseink nem igazodtak hozzá.

A történelem minden korszakában, a föld minden helyén és minden művelt népénél szükségképpen keletkeztek városok. Itt tehát nem egy jelenséggel, hanem egy általános emberi jelenséggel állunk szemben. De éppen mert sohasem foglalkoztak ezzel tudományosan, a virágzások ideje után borzasztó pusztulások következtek. Ma nemcsak egy általános tudományos felkészültséggel rendelkezünk, hanem kifejlődött a városnak az ő sajátos tudománya is és csak rajtunk mulik, hogy ennek eredményeit felhasználjuk avégből, hogy ne csak egy új hanyatlási korszakot feltartóztassunk, hanem hogy az emberiség számára az életlehetőségeknek egy sosem álmódott teljességét és szépségét megteremtjük. Ennek előfeltétele, hogy a városstudomány épp úgy elterjedjen, mint pl. a higiénia.

A Kölcsey Életiskola jövőheti előadója: Hersch Andor dr. lesz.

SPORT KÖZLÖNY

Szaniszló János bajnoki mérkőzésekre játékjogot nyert

Szaniszló Jánost, az Ujpest volt centerét, mint ismeretes, az AMEFA a múlt évben szerződtette, de a jóképességű játékost nem tudta szerepeltetni, mert Szaniszlónak nem volt rendben az állampolgársága és ezért a szabályok értelmében nem lehetett leigazolni és bajnoki mérkőzéseken játszani. Közben Szaniszló János a nyár folyamán az Universitatea együttesébe lépett. De a cluj-i csapatban sem tudott játszani bajnoki mérkőzést, mert igazolási ügye a rendezetlen állampolgársági helyzete miatt nem nyerhetett elintézését. Eb-

ben az ügyben most érdekes fordulat állott be. Szaniszló János megkapta román állampolgárságát és ennek alapján a szövetség azonnali játékjoggal, az Universitatea részére leigazolta. Az Universitatea nem sok hasznát veszi már ebben a szezonban játékosának, mert a CFR—Universitatea megismételt mérkőzésén nem szerepeltetheti most már szabályszerűen leigazolt játékosát, mert az Universitatea—CFR mérkőzés eredeti terminusán Szaniszló János még nem birt játékjoggal. Az Universitatea csapatát minden bizonnyal feljavitja Szaniszló J. játéka.

Külföldi mérkőzéseket kötött le a Gloria

Az aradi Gloria, amely kitűnően végezte az őszi szezont és a negyedik helyet foglalta, több külföldi egyesülettel áll tárgyalásokban, turamérkőzések lejátszására vonatkozóan. A tárgyalások előrehaladott stádiumban vannak és bizonyos, hogy a Gloria futballcsapata rövid időn belül nagyszabású túrára indul. A külföldi túra ellenfeleinek neveit a Gloria vezetősége még nem hozta a nyilvánosságra, de hogy hosszabb ideig tartó túrát bonyolít le a

Gloria, azt az a tény is bizonyítja, hogy az aradi egyesület vezetősége megtagadta az Unirea-Tricolor azon kérését, hogy Dobra, a Gloria kitűnő csatára, a bucuresti-i egyesület turáján, mint kölcsönjátékos szerepeljen.

A Gloria-játékosok a külföldi túra miatt nem kaptak szabadságot, hanem Stoffa Sándor, az egyesület kiváló edzőjének vezetésével, szorgalmas edzéseket folytatnak, hogy jó formában maradjanak és sikeresen képviseljék az ország futballsportját a külföldön.

Az elmaradt mérkőzéseket játsszák le a másodosztályu bajnokságban

A másodosztályu bajnokságban az elmaradt mérkőzéseket bonyolítják le. A Vulturul fölényes győzelmet aratott a Concordia felett, míg a Victoria legyőzte a Virtutea együttesét. A Victoria ezzel az ötödik helyre került, a Titanus helyére, bár az aradul-noui csapatnak van még egy lejátszatlan mérkőzése a Slaviával. Ugyanis ezt a mérkőzést a Slavia elmulasztotta megrendezni. A Vulturul a győzelmével a nyolcadik helyre került. A másodosztályu bajnokság állása a következő:

1. Sparta	12	10	2	—	47	9	22
2. ASTRA	12	8	3	1	34	13	19
3. Fortuna	12	8	1	3	34	17	17
4. Banatul	11	6	3	2	30	15	15
5. Victoria	12	6	—	6	19	23	12
6. Titanus	11	5	2	4	19	15	12
7. Slavia	10	5	1	4	25	13	11

8. Vulturul	11	4	6	6	19	33	9
9. Virtutea	8	4	—	4	9	16	8
10. Concordia	11	2	2	7	16	38	6
11. Crisana	11	2	1	8	12	31	5
12. Patria	11	2	1	8	10	28	5
13. CS Lyra	12	1	1	10	7	30	3

Az aradkerületi sportszövetség határozatai

Az aradkerületi sportszövetség kedd este megtartott ülésén tárgyalta a vasárnapi mérkőzések ellen beadott óvások ügyét. Az SGA megóvta a Tricolor csapatával szemben elvezített szövetségi díjmérkőzését, azzal a címmel, hogy a Tricolor csapatában háromnál több elsőcsapatbeli játékos szerepelt. Ugyanilyen címen adott be óvást a Hakoah is az Intelegerea ellen elvesztett mérkőzése miatt. A szövetség mindkét óvásnak helyt adott és a SGA—Tricolor mérkőzést 0:0 gólaránnyal az SGA javára írták, ugyszintén a Hakoah javára írták az Intelegerea elleni mérkőzés két pontját, 0:0 gólaránnyal.

O Hakoah választmányi ülés. A Hakoah sportegyesület csütörtökön, december 5-én este 9 órakor, a saját klubhelyiségében választmányi ülést tart, amelyre a tárgysorozat fontosságára való tekintettel, a választmányi tagok megjelenését kéri az elnökség.

KÖNYVEK

Nathan Asch: „Das Tal”. A kitűnő amerikai író már a nagy világsikerek teljes sorozatára tekinthet vissza. Műveit egymásután fordítják le a kultúrnyelvekre és a világirodalmi kritika egyértelműleg állapítja meg, hogy „Das Tal” című regénye a valóban modern irodalom egyik legszebb, legérdekesebb alkotása. A kitűnő német regény pompás kiállításban, világos, szép nyomásban a „Biblos Verlag” kiadásában jelent meg és 125 lei minden könyvkereskedésben vagy Lepagenál: Cluj. Kérje a modern új német kiadó „Biblos Verlag” teljes jegyzékét.

Papini: „Dante”. A rendkívüli sikert aratott olasz kiadás címe magyarul: „Az élő Dante”. Amikor ugyanis a világhírű olasz író a halhatatlan Dante életét és eszmévilágát egy páratlanul érdekes műben foglalja össze, ugyanakkor bebizonyítja, hogy Dante eszméi ma inkább élnek, mint valaha. A hatalmas és nagy könyv Rózsavölgyi-kiadásban, nagy alakban, 340 lapon, díszes vászonkötésben 178 lei minden könyvkereskedésben vagy Lepagenál: Cluj. Kérje a Rózsavölgyi-kiadványok teljes jegyzékét.

Nem csufolják többé „hordónak”

Lefogyott Kruschen révén

Barátai csodálkoznak a hatáson

„Sohasem bíztam azokban az orvoságokban, amelyeknek reklámot csapnak”, — írja nekünk egy ur, — „de egy barátom, akit már két éve nem láttam, ezelőtt hét héttel meglátogatott és valóban elcsodálkoztam, amikor megláttam. Amikor utoljára láttam, 99 kilót nyomott. Azt hittem, beteg volt, de arról biztosít, hogy jobban érzi magát, mint valaha. Mindannyian „hordónak” csufoltuk, annyira kövér volt és látva a nagy változást, megkérdeztem, hogy mit tett, hogy ennyire lefogyott. A válasz volt: Kruschen só minden reggel. Nem hittem, de jól ismerem és nincs semmi okom, hogy szavaiban kételkedjek”. — F. E.

A legtöbb esetben az elhízás abból keletkezik, hogy a szervezet túl van terhelve felesleges anyagokkal, éppen úgy, ahogy egy kályha tele lehet hamuval és korommal. Ha a felesleges anyagokat felgyülni hagyjuk, átalakulnak vastag hájrétgégé.

Kruschen hat sója segíti a szervezetet, hogy naponta eltávolítsa a mérgező és felesleges anyagokat, amelyek a testben felgyülemlenek. Akkor lassan-lassan eltűnik a csuf kövérség, lassan — ez igaz — de biztosan.

A Kruschen az egész világon fogy, 120 ország lakossága használja. Ezen országok egyikében sincs semmi hozzá hasonló — semmi, ami hasonló hatást érne el.

Kruschen só ma már Romániában is minden gyógyszerárban és drogériában nagyüvegenként 95 leiért, kisüvegenként 60 leiért kapható.

A tanuk letartóztatását

kérték ma egy politikai háttérű per aradi főtárgyalásán

Politikai háttérű pert tárgyalt ma az aradi törvényszék. A per az aradmegyei Siria községből indul, amely egyike ama aradmegyei falvaknak, ahol a politikai ellentétek leginkább kiéleződtek. A község bírója: Matu Gheorghe és az ottani nemzeti-parasztpárt egyik vezetője, Neamtju Maxa között régi ellenségeskedés dúl s ennek az ellentétnek egyik etappe-ja a mai per, amelyben Matu Gheorghe bíró és Ponta Petru albiró szerepeltek vádlottként, míg Neamtju a feljelentő volt.

A feljelentés szerint 1934. februárjában, amikor az Aradon elhunyt Pop C. Stefanu temették, Neamtju Maxa volt egyike azoknak a gazdáknak, akik vállukon szállították az elhunyt államférfiu koporsóját. Ez — mondja a feljelentés — nem konvénit Matunak, aki ugyanaznap Aradon volt és emiatt a visszatérés alkalmával sulyosan megverte Neamtju. Az ügyet elsőfokon a siriai járásbírósg tárgyalta, amely felmentette mindkét vádlottat, majd Neamtju fellebbezése folytán az aradi törvényszék elé került az eset. A feljelentőt Brudariu Adrian timisoarai, dr. Laza Romul siriai és dr. Stoinescu Alexandru aradi ügyvédek, a vádlottakat Penescu siriai, dr. Suchu Valer radnai és dr. Chi-ou Silvius aradi ügyvédek reprezentálták. Tizenegy új tanut hoztak be a tárgyalásra, többen azt vallották, hogy látták, amikor Matu hántalmazta Neamtju, ketten pedig, akik a lárdsbírósgnál a bíró javára vallottak, visszavonták vallomásaikat. A tanuk nagyrésze a tárgyalási teremmből eltűnt, mielőtt a kihallgatásra sor kerülhetett volna, mire

Brudariu Adrian kérte az eltávozott tanuk letartóztatását, miután a törvényszék szomszédságában lévő korcsmában isznak.

Chiroiu dr. viszont az elhalasztást kérte. A bíróság mindkét kérelmet elutasította és a jelenvolt tanuk kihallgatása után a perbeszédre került a sor. Gutunoiu ügyész a vádlottak elítélését kérte, majd Brudariu dr. szólalt fel, aki rámutatott arra, hogy Matu régebben többször elítéltek verekedése miatt, tehát nem állhat a község élén. Példás büntetést kért. A bíróság december 12-ikén hirdeti ítéletét.

A HAMBURG-AMERIKA LINIE

hajóival a világ összes kikötőibe utazhat:

Gyorsjáratok

**Eszak-Amerika, Kanada,
Középamerika**
(Columbia, Venezuela)
**CUBA, MEXICO,
DELAMERIKA,
AFRIKA-ba.**

Csakis elsőrendű hajók, kitűnő kényelemmel. — Kiszolgálás és ellátás a legmértékesebb árakon.

Olcsó tanulmányi utazások Amerikába beutazás bármikor.

Kérjen információt és prospektust a

Hamburg-Amerika Linie S. A. R.
től, Timisoara, Str. Moroy 1. és

Künstler A.

Vizum- és utazási irodától, 461

Arad, Bulev. Regina Maria No. 24.

Telefon 86.

Zárt ülésben ismertették az aradi mozi-kartell körüli helyzetet a városvezetés előtt

Cotioiu Romulus dr. nyilatkozata — Vizsgálatot rendeltek el az aradi 2-es számú tanoncotthon ellen

Aradváros átmeneti-bizottságának mai ülésén *Vulpe* Iosif, az átmeneti-bizottság helyettes elnöke két interpellációt terjesztett elő. Az egyikben a mozik, illetve a mozikartell, a másikban pedig a 2. számú Tanoncotthon kérdésével foglalkozott. Mielőtt a mozi ügyének tárgyalására került volna sor, a tanácskozássokról kirekesztették a hírlapírókat és a vitát a nyilvánosság kizárásával folytatták le.

A városi mozik tudvalevőleg közüzemek és így különösnek mondható, hogy a mozikkal kapcsolatos kérdések tárgyalását megfosztják a nyilvánosság jellegétől. *Ha a városi mozik deficittel küzdenek, akkor ezt a deficitet a város tudvalevőleg a polgárok adójából és illetékeiből fedezi. Ha pedig deficitről nincs szó, a mozik bevétele szintén a város polgárainak pénzéből gyűl össze*, mindenképpen logikus tehát, hogy a város minden polgárának joga, hogy tudja: milyen is tulajdonképpen a városi mozik helyzete és miképpen vált be a jelenlegi rendszer? A városi mozik kérdése nem az átmeneti-bizottság magánügye és ennek következtében ez a kérdés természetesen a nyilvánosság elé tartozik.

A zárt ülés elrendelésével kapcsolatosan

beszéltünk *Cotioiu* Romulus dr. átmeneti-bizottsági elnökkel, aki munkatársunknak a következőket mondotta:

— *A városi moziknak nincs semmi takarítani valójuk. De a moziknak, mint bármilyen más üzleti vállalkozásnak nem érdeke, hogy belső ügyei a nyilvánosság elé kerüljenek. Nekünk, mint a város vezetőinek, kötelességünk ezekre az érdekekre ügyelni és ezért rendeltük el a zárt tanácskozást.*

A tanoncotthonnal kapcsolatos kérdéseket már a nyilvánosság bevonásával vitatta meg a város átmeneti-bizottsága. *Vulpe* Iosif jelentésében a következőket mondotta:

— *Timisoarán a város a tanoncotthonnak 10 leies fejadagot ad. Aradon pedig 16 leiest. Ennek ellenére a *Dublea Livius* igazgatása alatt működő 2. számú tanoncotthonban megállapítottuk, hogy a tanoncotthoz sokkal gyengébben élelmezik, mint Timisoarán.*

Megállapítottuk, hogy a benyújtott elszámolásokban a tanoncotthon igazgatósága az egyes élelmickek mindenkori legmagasabb árát tünteti fel.

Ezenkívül pedig vizsgálat elrendelését kérem annak megállapítására, hogy két esztendőn át

a tanoncotthon harmincegy lakója, aki az Astra-gyárban dolgozott, az otthonától nem kapott ebédet, de a szobán levő ebédeknek mégis elszámolták.

A felszólalás alapján az átmeneti-bizottság úgy határozott, hogy a 2. számú tanoncotthon igazgatóját írásbelileg felszólítják, hogy a jövőben ne a legmagasabb áron számolja el az élelmickeket, másrészt pedig *azt a bizottságot, amely amúgyis a tanoncotthonok felügyeletét ellátja, megbízták azzal, hogy rövid időn belül vezessen le vizsgálatot a tanoncotthonban és a tapasztalatakról természetesen részletes jelentést az átmeneti-bizottság elé.*

A szerkesztésért:

Dr. STAUBER JÁNOS
(tele)

NYILTER.

E nyilatkozat alatt közzétették nem vállalunk felelősséget.

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, kik felejtetetlen jó férj, illetve édesapa és nagyapa,

Schmidt Lajos

temetésén résztvettek, sírjára virágot, koszorút helyeztek és részvételükkel fájdal munkon enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk hálás köszönetet.

6745 **A gázsoló család.**

APRÓHIRDETÉSEK.

Egy apróhirdetés **20 lei.** Minden további ára **10 szóig csupán 2 lei.** :: szó 2 lei. ::

Az apróhirdetések előre fizetendők.

Apróhirdetéseket este 6 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

LAKÁS.

Különbejárható butorozott szoba, díszrét szobának kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 6747

VÉTEL ÉS ELADÁS.

KEZI nagy bőröndöt (Koffert) teljesen jó állapotban vennék. Cím a kiadóhivatalban. 6752

Élő marosi harcsa, élő nemesített ponty, burgonya, hagyma, zöld-ég nagybán, legelőcsőben kapható: Luttwák és Abramovici égnél Arad. Telefon 504.

Eladó 3 drb, fajtisza 7 hetes simaszőrű pedigre nőtény foxterrier kutyá. Cím a kiadóhivatalban. 6746

Cukorbeteg !!

Eredeti csomagolásban

Tresfarin

készítmények kaphatók az **Aradi Tejcsarnok** üzletében. 6738

Pléh- és fahordók eladók. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalban.

Felöltöt, ruhát és kosztümöt **HOSZPODAR** tökéletesen fest, tisztít. 6256

Arad, Str. Stroelescu 13. Üzlet: Str. Eminescu. 3

Olesón eladó:

antic ezüst tárgyvak, Smith-Premier tabulatoros írógép, 12 személyes porcellán, szőnyvek.

Schauer Jánosné bizomány üzlete és ingatlanforgalmi irodája, Str. Bratianu 3. I. em. 6.51

A legújabb típusú

RÁDIÓK

Tiszta, mosott rongyot

gépek tisztítására kisebb tételben keresünk megvételre.

Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Makulatura papír

5 kg.-os csomagokban

50 leiért kapható

az Aradi Közlöny főkiadóhivatalában.

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

CSÜTÖRTÖK, DECEMBER 5.

Bucuresti. 1.05: Gramofon. 1.55: Gramofon. 2.30: Gramofon. 6: Rádiózenekar. 7.15: Rádiózenekar. 8.15: Zongoraszámok. 8.35: Énekszámok. A. Leon: Das Lied der Augen. Brediceanu: Herr, lass den Mond in den Wolken verschwinden. Vasilescu: Wer hat dich mir zugeführt? D. Dumitresti: Die Alten. 9.15: Szimfonikus hangverseny. 11.15: Szórakoztató lemezek. 11.45: Hírek külföldre. Budapest I. 7.45: Torna. Utána hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Humor a mikrofon körül. Felolvasás. 11.45: Versek a rádióról. Felolvasás. 1: Déli harangszó. 1.05: Konczné-Keömléy Blanka énekel zongorakísérettel. 1.40: Hírek. 2-3.20: Hanglemezek. Utána hírek. 5.10: Kassay Béla meséje. 5.45: Hírek. 6: Baromfitenyésztési tanfolyam, V. ik rész. 6.30: Cigányzenekar. 7.25: Magyar nyelvhelyesség és nyelvtisztaság. Kosz-

zenekar. 2.15: Gramofon. 5: Jazz. 9: Kamarazene. 10: Dalok. 10.30: M. Pavzner zongorázik. 11.20: Rádiózenekar. — Berlin. 7: Ébresztő és torna. 11.15: Népdalok. 1.30: Déli zene Münchenből. 3.15: Könyvű zene. 5: Zongora- és énekszámok. 9.10: Tarka műsor. 11: Hírek. Utána: Szórakoztató zene.

PÉNTEK, DECEMBER 6.

Bucuresti. 1.05: Szórakoztató zene. 1.55: Szórakoztató zene. 2.30: Szórakoztató zene. 6: Rádiózenekar. Foulds: Nyitány. Mrazek: Táncszvit. Delibes: Bolygó hollandi, részletek. Lehár: Gauditta, egyfelv. 7.15: Rádiózenekar. 8.35: Operaközvetítés. 11.45: Hírek külföldre. 12: Gramofon. — Budapest I. 7.45: Torna. Utána hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Időszerű apróságok. Felolvasás. 11.45: Ifjusági közlemények. Felolvasás. 1: Déli harangszó. 1.05-2.30: Szalonzenekar. 2.40-3.20: Friss Antal gondolkázik. 3.40: Hírek. 5.10: Cigányzenekar. 5.45: Hírek. 6: „A magyar sportélet és a magyar rádió”. Utána sportközlemények. 6.30: Séta a királyi palotában. 7.15: A magyar harcsereg indulói. 7.55: Dr. Fabinyi pénzügyminiszter beszéde. 8.25: Az Operaház diszcoládása. „Rip van Winkle”. Operett 3 felvonásban. Zenéjét szerelte: Planquette. Az I. felvonás után: Helyszíni közvetítés az Operaház nézőteréről. Beszél: Hóri László. A II.

kedvező részletfizetésre is kaphatók

tolányi Dezső előadása. 7.55: Finn népdalok. 8.25: Pethes Sándor—Dénes Gy. vidám számai. 9: „Halló” tánczenekar. 9.50: Kánya Kálmán külügyminiszter beszéde. 10.20: Hírek. 10.40: Kamarazene. 12: Cigányzenekar. — Budapest II. 6.05-6.25: Cigányzenekar. 6.50-7.20: Sir Geoffrey Georges Knox-nak, Nagy Britannia budapesti követének üdvözlőszavai, majd angol nyelvoktatás. (J. W. Thompson). 7.30-9: BSZKRt-zenekar. 9-9.25: Váczi Elemér dr. előadása. 9.30-10.30: Hanglemezek. — Bécs. 8.25: Gramofon. 1: Szórakoztató zene. 2.10: Szórakoztató zene. 3: Csajkovszkij: Hegedűverseny D-dur (Hubermann-lemez). 5.05: A bécsi filharmonikusok lemezei. 6.30: Szoprán és baritonének. 11.20: Szórakoztató zene. Utána: Jazz a Cafe Palmhofból. — Belgrád. 12: Gramofon. 12.30: Rádió-

Hammer Vilmos és Fia cégnél
Arad. 6594
P. Avram Iancu 5-6.
Telefon 5-41.

felvonás után: Hírek. Majd: Hanglemezek. — Budapest II. 8-8.30: Az I. honvédegyezred zenekara. 8.35-9: A kereszténység védőbástyája. 9-10: Operettrészletek és filmdalok. 10.05-10.25: Hírek. 10.30-11.20: Szalonzenekar. — Bécs. 8.25: Gramofon. 1: Szórakoztató zene. 3: Alfred Cortot Chopin keringőket zongorázik. 4.20: Ditté: Szonatina gondokára. 5.10: Könyvű lemezek. 6.30: Hangversenyközvetítés Salzburgból. 8.40: 1935-ös őszi slágerek. 10: Szimf. hangverseny.